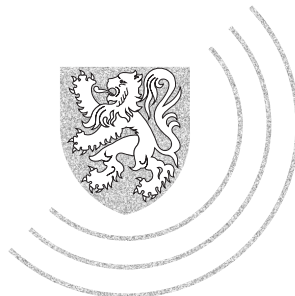

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 december 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2004**

BELEIDSBRIEF

Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Beleidsprioriteiten 2003-2004

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Erna Van Wauwe
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna Van Wauwe ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

15 (2003-2004)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 8 : Amendementen
- Nr. 9-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 9-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 9-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 9-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
- Nr. 9-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
- Nr. 9-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken
- Nr. 9-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
- Nr. 9-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 9-I : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

12-A (2002-2003)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2003-2004)

- Nr. 1-A : Algemene toelichting
- Nr. 1-B : Toelichting per programma + Addendum

16 (2003-2004)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof + Erratum

Zie ook :

1922 (2003-2004)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nr. 2 : Motie van aanbeveling

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	4
I.1 Algemene toelichting	4
I.2 Toelichting bij de beleidsbrief 2003-2004	5
II. Algemene bespreking	7
III. Bespreking per programma	12
Progr. 11.4 Gelijke kansen	12
Progr. 40.2 Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)	17
Progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid	19
Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand	21
Progr. 41.3 Bejaardenzorg	21
Progr. 41.4 Gezinsaanlegenheden	22
a. Kind en Gezin	22
b. Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin	23
Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg	24
Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn	32
Progr. 41.8 Integratie kansarmen	33
Progr. 42.1 Volksgezondheid	33
Progr. 42.2 Sociaal-medisch beleid	36
IV. Indicatieve stemmingen	41
Bijlage 1 : Initiële begroting 2004, toelichting door minister Adelheid Byttebier	43
Bijlage 2 : Stand van zaken inburgeringsbeleid	57
Bijlage 3 : Overzicht van de erkende lokale dienstencentra in 2003	61
Bijlage 4 : Overzicht van de erkenningen met opschorting voor een lokaal dienstencentrum in 2003	65
Bijlage 5 : Toekenning van de prjectsubsiëring 2003 : ouderenbeleid, thuiszorg, demonstratieprojecten	69
Bijlage 6 : Stand van zaken holebibeleid	75

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak de haar toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel¹ van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004 en de beleidsbrief Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen. Beleidsprioriteiten 2003-2004 op 18, 20, 25 en 27 november 2003.

Bij de aanvang van de vergadering van 25 november, deelde mevrouw Marijke Dillen mee dat de Vlaams-Blokfractie de vergadering niet zal bijwonen. De oppositiepartijen verwachten in de Commissie van Algemeen Beleid, Financiën en Begroting een duidelijke verklaring van de minister van Financiën en Begroting over de budgettaire toestand. Tevens zullen zij vragen dat hoorzittingen wordt georganiseerd met de secretarissen-generaal over de financiële toestand van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In afwachting van een beslissing daarover, nemen de vertegenwoordigers van het Vlaams Blok aan geen enkele commissiebespreking deel.

I. Toelichting door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

1.1 Algemene toelichting

Mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, licht toe dat de totale begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen voor 2004 met 4,17 procent gestegen is in vergelijking met de begroting voor 2003, omdat rekening wordt gehouden met alle afspraken.

Er is voor het eerst in deze kabinetsperiode geen ruimte voor nieuwe initiatieven. Het uitbreidingsbeleid in de gehandicaptensector is daar echter een uitzonderlijk tegenvoorbeeld van. De te subsidiëren uren in de thuiszorg stijgen met 1,5 procent. In 2003 was dat 1 procent. De decretaal bepaalde groei van 4 procent wordt echter ook in 2004 niet gehaald, maar niettemin is er toch 0,5 procent meer groei dan dit jaar. Er zijn voorts middelen vrijgemaakt voor de neutrale ontmoetingsruimtes.

De minister wijst er voorts op dat enkel de VIPA-investeringen dalen. Zoals al bij de bespreking van de tweede begrotingsaanpassing 2003 werd gezegd, blijft VIPA een moeilijk dossier.

De middelen voor zorgverzekering zijn verhoogd. Het Zorgfonds wordt op een goede manier belegd in het E-10 Fonds (ethisch beleggen 2010). Er wordt ook in middelen voorzien voor het uitbreidingsbeleid Brussel.

Mevrouw Sonja Becq, daarin bijgetreden door mevrouw Van Cleuvenbergen, betreurt dat de commissieleden het moeten stellen met een moeilijk of niet leesbare presentatie, zonder kopies.

Mevrouw Inge Blauwhoff licht namens minister Byttebier toe dat de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen voor 2004 in beleidskredieten stijgt met 91,5 miljoen euro, of 4,17 procent. Uit de vergelijking met de andere beleidsdomeinen, blijkt dat welzijn een van de grootste stijgers is. Dat wordt onder andere veroorzaakt door de grote loonmassa. Het is zaak om in budgettair moeilijke tijden voldoende kredieten in de wacht te slepen.

Uit het schematisch overzicht per sector, blijkt dat 44 procent van de kredieten naar het gehandicaptenbeleid gaat. De werkingsdotatie van het VFSIPH stijgt tot 976 miljoen euro. Dat is een stijging met 53 miljoen euro ten opzichte van het krediet 2003. Het betreft vooral een bijkomende inspanning voor het wegwerken van de wachtlijsten voor de gehandicapten.

Voor thuiszorg en het ouderenbeleid is 17 procent, voor Kind&Gezin 11 procent bestemd. Naar gezins- en ouderenbeleid gaat dus in totaal 28 procent van de middelen. Het krediet voor jeugdbijstand bedraagt 9 procent. Het VIPA is goed voor 5 procent. Voorts is er 4 procent voor gezondheid en 4 procent voor maatschappelijk welzijn. De overige 6 procent van de begroting gaat naar onder andere zorgverzekering, algemeen welzijnsbeleid, armoedebeleid en integrale jeugdhulp.

De al vermelde stijging met 91,5 miljoen euro is een stijging van constant beleid. De indexering wordt elk jaar meegerekend. De kredieten gaan voor een groot deel naar lonen. Die lonen volgen de zogenaamde gezondheidsindex. Daardoor stijgen de lonen met 2 procent, zodra de spilindex overschreden wordt. In mei 2003 is dat het geval geweest, daardoor wordt vanaf 2004 jaarlijks 2 procent bij de kredieten gevoegd. Dat betekent een stijging voor indexering met een kleine 40 miljoen euro. Ook de anciënniteit van de verschillende sec-

¹ Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr.15/10*).

toren is meegerekend in de kredieten voor constant beleid.

Enkel voor de VOI's zijn de afgeroomde saldi in aanmerking genomen. Als een openbare instelling het vorige jaar een saldo realiseert, dan wordt dat bij de budgetcontrole van het volgende jaar afgetrokken van de dotatie. Bij de opmaak van de begroting van het jaar daarna wordt de dotatie opnieuw op 100 procent gebracht. Zo zijn er ingevolge de afgeroomde saldi van 2002 terug kredieten bijgekomen op de dotatie van de VFSIPH en het Fonds voor de Bijzondere Jeugdbijstand.

Voorts zijn er de kredieten van het Vlaams intersectoraal sociaal akkoord (VIA) die er jaarlijks bijkomen, die worden ingeschreven op een centraal programma, programma 40.3. In de loop van het jaar worden die middelen verdeeld over de verschillende sectoren van de begroting. Het jaar daarop worden zij structureel ingeschreven. De stijging per programma is dus onder meer het gevolg van het herschikken van kredieten van het sociaal akkoord. De 28,1 miljoen euro bijkomende kredieten die in 2003 opgenomen waren voor het sociaal akkoord, worden vanaf 2004 op de verschillende basisallocaties bijkomend ingeschreven. Daarnaast is er het bijkomend krediet 2004 voor het sociaal akkoord op het sociaal programma 40.3 : namelijk 34,3 miljoen euro.

Wat de verdere klemtonen in de begroting betreft, heeft de minister zo-even ook het wegwerken van de wachtlijsten voor het VFSIPH aangehaald. De programmering 2003-2007 is gevolgd. Er is dus bijkomend 22,5 miljoen euro bestemd voor het wegwerken van de wachtlijsten.

Bij het VIPA wordt het krediet voor de ziekenhuizen en de ouderenvoorzieningen verminderd. Het gaat hier over de vastleggingmachtigingen. Voor de zorgverzekering gebeurt de herschikking volledig binnen de begroting van de zorgverzekering, in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap blijft de dotatie aan het Zorgfonds behouden op 99 miljoen euro. In de begroting van het Zorgfonds zelf wordt het krediet voor de uitbetaling inzake tenlasteneming opgetrokken, omdat er vanaf 1 april 2004 een uitbreiding is in de residentiële sector naar de A- en de O-forfaits. Ook wordt vanaf 2004 een uitbreiding voorzien om de zorgverzekering operationeel te maken in de bicommunautaire erkende voorzieningen in Brussel. Hiervoor wordt er een krediet van 1,7 miljoen euro ingeschreven.

Voorst komen er vanaf 1 januari 2004 ook middelen voor de neutrale ontmoetingsruimtes.

I.2 Toelichting bij de beleidsbrief 2003-2004

De minister onderscheidt in haar toelichting drie grote delen : nieuwe initiatieven ondanks het einde van deze zittingsperiode op 13 juni 2004, voortzetting van keuzes die gestart werden deze legislatuur en belangrijke decreten/besluiten die nog voor volgend jaar te verwachten zijn. De minister geeft aan dat het naderend einde van de legislatuur beperkingen met zich meebrengt : zo zijn de middelen voor communicatie en onderzoek sterk gereduceerd omdat rekening wordt gehouden met de start van de nieuwe zittingsperiode op 13 juni 2004.

- Nieuwe initiatieven

De minister overloopt de meest opvallende nieuwe initiatieven voor 2004. Vooreerst vestigt de minister de aandacht op het feit dat het gelijkekansenbeleid (waaronder toegankelijkheid, armoedebestrijding, minderhedenbeleid) vooraan staat in de beleidsbrief in tegenstelling tot vorige beleidsbrieven. De aandacht voor de dualiteit in de samenleving is een graadmeter voor het welzijnsbeleid. Dit is vooral bedoeld als politiek signaal, want in de begroting zijn de grote middelen niet terug te vinden bij het gelijkekansenbeleid.

Het armoedebeleid wordt voortgezet. Het netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt verder gefinancierd ; de opleiding van ervaringsdeskundigen wordt voortgezet. In het voorjaar 2004 – voor het aantreden van de nieuwe regering – zal voorbereidend werk verricht worden voor het actieplan 2004-2009.

Inzake minderhedenbeleid worden in maart 2004 de krachtlijnen uitgeschreven van het eerste strategisch plan van deze zittingsperiode. Twee sporen worden daarbij gevolgd : enerzijds het bevorderen van het samenleven van de hele bevolking in diversiteit, anderzijds het beleid ten aanzien van specifieke doelgroepen. De inburgeringstrajecten worden gevoelig uitgebreid.

Voor ouderen wordt een praktijkboek over participatie van ouderen aan het lokaal sociaal beleid uitgewerkt. De provinciale steunpunten voor ouderenmisbehandeling worden uitgebreid naar alle provincies.

In het kader van de persoonsgebonden steun voor personen met een handicap, wordt in 2004 veel aandacht besteed aan trajectbegeleiding. Een Vlaams platform voor verenigingen van personen met een handicap wordt opgericht en in de opstart-

fase van 2004 financieel ondersteund met 100.000 euro, vanaf 2005 verhoogd met 900.000 euro op jaarbasis. Er wordt een aanzet gegeven voor harmonisering in de pleegzorg. Er wordt een rapport ingewacht van de diensten voor pleegzorg op de verschillende domeinen, dus ook vanuit de bijzondere jeugdzorg.

In de bijzondere jeugdzorg springt de uitvoering van het elektronisch dossier, het zgn. Domino-project (DOssier MINderjarigen Opgvolgingssysteem), het meest in het oog voor 2004. Een nieuwe werkgroep met betrekking tot agressie en incidenten in voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg werkt aan voorstellen omtrent deze problematiek. In 2004 wordt tevens de uitbouw van tweemaal acht forensische plaatsen jeugdpsychiatrie gerealiseerd.

Om een eerste aanzet te geven voor een oplossing voor gedetineerden met een mentale handicap wordt een half miljoen euro uitgetrokken.

Om het voortbestaan van de neutrale ontmoetingsruimtes te garanderen neemt de Vlaamse overheid dit voor haar rekening. Daarvoor wordt 1 à 1,5 miljoen euro vrijgemaakt. Het is de bedoeling de ontmoetingsruimtes deel te laten uitmaken van de werking van de centra algemeen welzijnswerk.

De medisch milieudeskundigen worden momenteel aangeworven. Hun opleiding start begin december van dit jaar. 13 medisch milieudeskundigen worden ingezet, verspreid over 26 Logo's.

In het kader van de gezondheidsdoelstelling preventie van zelfdoding wordt ongeveer 300.000 euro uitgetrokken voor verschillende initiatieven.

Nieuwe accenten zijn het vrijwilligerswerk en participatie. Wat vrijwilligerswerk betreft, worden campagnes gevoerd gericht op 50-plussers en ten aanzien van de welzijnssector. Inzake participatie worden initiatieven van lokale besturen bekroond rond het thema Onderweg met overleg, in het kader van het lokaal sociaal beleid.

Nieuw in de beleidsbrief is een afzonderlijk hoofdstuk waarin de 'Brussel-toets' gemaakt wordt voor het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid, in navolging van een resolutie van het Vlaams Parlement.

- *Voortzetting bestaand beleid*

De minister geeft een niet exhaustief overzicht. Inzake gelijkheidsbeleid wees de minister reeds op de voortzetting van het armoedebelief. Verder

is er aangaande gelijke kansen mannen-vrouwen de terugkerende campagne bij verkiezingen "Evenwicht Jij kiest !" en de jaarlijkse prijs "menschvriendelijk bedrijf in het kader van de campagne "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven".

In de gehandicaptensector wordt de studiecél van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van personen met een Handicap verder versterkt en de provinciale afdelingen worden klantvriendelijker gemaakt. De capaciteit van de centra voor ontwikkelingsstoornissen wordt verder opgetrokken ; aan de tehuizen voor werkenden wordt extra personeel toegekend.

In de bijzondere jeugdbijstand worden herstelgerichte afhandeling en de dader-slachtofferbemiddeling (opnieuw kleine 300.000 euro) voortgezet.

Inzake milieu en gezondheid loopt het biomonitoringsproject verder. Wat het vaccinatiebeleid betreft, komt er een vereenvoudiging van de vaccinaties voor het jonge kind. De vaccinaties tegen meningokokken van serogroep C worden gecontinueerd. In 2004 zullen de ziekenhuisvisitaties ook doorgaan ; 15 ziekenhuizen worden gevisiteerd.

In het kader van het lokaal sociaal beleid worden in 2004 nieuwe startersovereenkomsten afgesloten. Er komt een nieuwe mogelijkheid tot inschrijving.

- *Belangrijke decreten/besluiten/beleidsnota*

kaderdecreet integrale jeugdhulp ;

adoptiedecreet ; al of niet parallel landelijk en interlandelijk in een al of niet geïntegreerd decreet ;

aanpassing gecoördineerde decreten bijzondere jeugdzorg voor de toepassing van het elektronisch dossier (Domino) ;

besluiten voor de optimalisering van de regelgeving ten aanzien van rusthuizen, serviceflats en thuiszorgvoorzieningen ;

de beleidsnota middelengebruik ; wordt eerstdaags aan de Vlaamse regering voorgelegd ;

besluit(en) inzake borstkankerscreening voor aanpassing van de programmanormen aan het gebruik van digitale mammografietoestellen en voor het geïnformatiseerd systeem voor de gegevensstroom ;

besluit(en) voor het elektronisch bestel- en registratiesysteem voor vaccins en vaccinatiedatabank ;

decreet voor de indeling in zorgregio's voor de welzijnssector.

De minister benadrukt ten slotte dat, los van de VIA-middelen, extra middelen uitgetrokken worden voor het personeel in de welzijns- en gezondheidssector, door her en der een anciënniteitsparameter in te brengen in het subsidiestelsel, bijvoorbeeld in de centra kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en de vertrouwenscentra kindermishandeling, en ook door extra opvoeders (54 extra) toe te kennen in de gemeenschapsinstellingen bijzondere jeugdzorg.

II. Algemene bespreking

- *Uiteenzetting van mevrouw Sonja Becq*

De minister gaf in haar toelichting bij de beleidsbrief aan dat enerzijds nieuwe initiatieven genomen worden en anderzijds bestaande voortgezet worden. Mevrouw Sonja Becq vindt dat de begroting vooral van stabiel beleid getuigt. Er zijn niet veel nieuwe uitschieters. De toekenning van VIA-middelen was vroeger reeds afgesproken. Dat geldt ook voor de initiatieven die de minister vermeldt in het kader van het gehandicaptenbeleid. Een van de zaken die het meest in het oog springen, zijn de neutrale ontmoetingsruimtes. De Vlaamse overheid kon echter niet anders dan die verantwoordelijkheid opnemen als ze geloofwaardig wil blijven op terreinen waar raakvlakken zijn met het federale niveau. Echt toekomstgericht beleid waar de minister wél echt over kan beslissen, zijn initiatieven inzake infrastructuur. Spreker betreurt dat de middelen daarvoor verminderen.

Mevrouw Sonja Becq hoopt dat in het parlement naar een consensus wordt gestreefd over het aangekondigde decreet over de integrale jeugdhulp, waarvoor het startschot destijds ook door het parlement in consensus werd gegeven.

Voor de sector van personen met een handicap gaf de minister de trajectbegeleiding aan als een belangrijk item. Volgens mevrouw Sonja Becq is het wegwerken van de wachtlijsten, die in deze zittingsperiode toegenomen zijn, zeker zo belangrijk. Spreker betreurt in het algemeen dat er geen evaluatie gemaakt wordt van deze zittingsperiode. Er wordt blijkbaar alleen van jaar tot jaar gewerkt. Spreker had graag gezien dat de evolutie in kaart wordt gebracht.

Mevrouw Sonja Becq hoopt op concrete uitwerking van het zorgcongres in het najaar 2003. Het lid

heeft nog niet veel gevolgen gezien van het vorige zorgcongres over depressie en zelfdoding.

Van een echt vernieuwend ouderenbeleid dat was aangekondigd, ook voor de 70-plussers, is weinig terug te vinden, meent mevrouw Sonja Becq. In Brussel zouden projecten worden gestart in het kader van het nieuwe woon- en zorgdecreet, waarvan nog geen letter geschreven is. De uitdaging wordt niet opgenomen. De vrijwilligers zouden een steeds belangrijker rol in de zorg kunnen spelen, maar er is geen beleid hieromtrent.

De minister verwijst naar preventie, wat een ruim terrein is, dat zich ook op het vlak van welzijn uitstrekt. De uitbouw van de geestelijke gezondheidszorg is één van de uitdagingen voor de toekomst; spreker had dit graag in de inleiding van de beleidsbrief teruggevonden, zelfs in een globale beleidslijn.

- *Uiteenzetting van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen*

Het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid is op verschillende domeinen afhankelijk van het federale niveau, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Hiervan is weinig terug te vinden in de beleidsbrief. De afspraken die de minister maakt met het federale niveau zijn moeilijk op te volgen door het parlement. Het parlement kan alleen over samenwerkingsakkoorden achteraf nog zijn mening te kennen geven, zonder er nog een letter aan te kunnen veranderen. Nochtans zijn samenwerkingsakkoorden nodig voor de uitvoering van een aantal Vlaamse decreten. Inzake het kwaliteitsdecreet bijvoorbeeld moeten door de Vlaamse overheid te erkennen diensten (bijvoorbeeld revalidatiecentra) kwaliteitshandboeken schrijven die niet uitvoerbaar zijn voor de federale regelgeving, die sterk op prestatiegerichte geneeskunde gericht is. Die sector staat ook door de Riziv-hervorming onder druk.

Het dossier inburgering kan ook beïnvloed worden door de federale wetgeving, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Als het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen wordt goedgekeurd of als de nationaliteitswetgeving vergemakkelijkt wordt, dan verwacht de bevolking dat vreemdelingen ook kunnen functioneren in onze samenleving. Vlaanderen zal een 'grote tand moeten bijsteken' op het vlak van inburgeringsbeleid. Het budget voor 2004 blijft gelijk aan dat van 2003, terwijl inburgering verplicht wordt vanaf 1 april 2004. Het aantal inburgeringscursussen zal toenemen van 3100 naar ongeveer 15000; bovendien moet van de 3100 nog een deel overgenomen worden van de ge-

meenten. Het lid waarschuwt ervoor geen verkeerd signaal te geven door de indruk te geven dat alles opgelost is. Dat is een potentiële maatschappelijke bom. Nieuwkomers zijn meer dan andere groepen bedreigd door armoede ; ze zijn minder goed geïnformeerd over de mogelijkheden. Een randprobleem bij het vinden van werkgelegenheid is de kinderopvang. Als je vrouwen een kans wil geven, is kinderopvang noodzakelijk.

Er wordt in de beleidsbrief heel wat aandacht besteed aan kinderrechten, maar over de minderjarige nieuwkomers wordt met geen woord gerept, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vast. Nochtans zou er een speciaal project uitgewerkt worden. Spreker concludeert dat het decreet inburgering goed is, maar de uitvoering ervan is essentieel om te voorkomen dat groepen mensen zich tegen elkaar opstellen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft ook de beleidsbrieven van de andere ministers nagelezen en is de overtuiging toegedaan dat er soms te weinig overleg is tussen de minister en haar collega's over bepaalde maatregelen. Bij de maatregel bijvoorbeeld om de beroepsopleiding van werknemers te herzien, kan men zich afvragen of de onthaalouders daaronder vallen. De doelgroepen van de opleidingscheques voor werkenden worden uitgebreid, maar kunnen ze ook voldoende gehanteerd worden in de social-profitsector ? Als er in andere akkoorden opleidingsmogelijkheden zijn, zouden geen opleidingscheques gegeven kunnen worden. Er moet goed worden nagegaan of er inderdaad dubbele betalingen zijn. Overigens zijn de opleidingscheques alleen voor werkenden, niet voor mensen die, bijvoorbeeld na de zorg voor de kinderen, opnieuw willen gaan werken. De opleidingscheques bieden een grotere vrijheid dan de VDAB-opleidingen.

Verder zijn er tal van maatregelen inzake milieu, bijvoorbeeld de regeling voor afvalwatering, waarvoor bepaalde instellingen vrijstellingen zouden krijgen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert aan de werkingskosten die niet aangepast zijn aan de regels die bijkomend door de Vlaamse of de federale overheid opgelegd worden. Spreker denkt ook aan de regels inzake de preventieadviseurs, de waterheffing enzovoort. De minister zou goed moeten nagaan welke invloed die regels hebben op de voorzieningen waarvoor zij verantwoordelijk is. De raad van bestuur van het VFSIPH stelt dat de financiële situatie van de voorzieningen niet rooskleurig is. De druk op de voorzieningen wordt zeer hoog, op financiële en andere vlakken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil verder graag weten hoe omgegaan wordt met de indexering van de subsidie-enveloppes. Sommige sectoren krijgen een verhoging van 3,5 percent, andere 0,29 percent, andere 0,9 percent, nog andere helemaal niets. Spreker vraagt om verduidelijking.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt aandacht voor het belang van cijfergegevens als beleidsondersteunend instrument. Hoe wordt er over de departementen heen mee omgegaan ? Het VFSIPH bijvoorbeeld beschikt over de cijfers van de wachtlijsten ; men kan over de jaren heen vaststellen dat het aantal urgenties toeneemt. Hoe wordt daarmee omgegaan op het vlak van de subsidiëring van infrastructuur en van de opleidingen in de zorgverstrekking, waar een toename noodzakelijk zal zijn ? Een ander voorbeeld zijn de cijfers inzake veroudering. Als men weet dat de wachttijd bij het VIPA voor ouderenvoorzieningen zeven jaar bedraagt, dan moet men nu al plannen maken op basis van de bevolkingscijfers van 2010. Het welzijnsbeleid moet veel meer hard gemaakt worden op basis van cijfergegevens, ondersteund met wetenschappelijk onderzoek. Het economisch belang van de welzijnssector moet benadrukt worden, zowel inzake bouwwerken, catering enzovoort.

Wetenschappelijk onderzoek heeft mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vooral bestudeerd inzake gelijke kansen, maar spreker heeft een sterk vermoeden dat wetenschappelijk onderzoek overal sterk achteruit gaat. Nochtans is het essentieel om over de nodige cijfergegevens te beschikken. Aan de resultaten zou ook veel meer ruchtbaarheid gegeven moeten worden en meer economisch vertaald worden. Het is in het belang van iedereen die het welzijnsbeleid een warm hart toedraagt.

- *Uiteenzetting van mevrouw Marijke Dillen*

Ook mevrouw Marijke Dillen vindt in de beleidsbrief weinig vernieuwende beleidsinitiatieven. Bij de keuze tussen electoraal opbod of beleidskeuzes geeft de minister de indruk te opteren voor het laatste. Spreker vindt dat naïef. Het politieke leven verloopt immers niet zo. Vanaf begin 2004 zal de profileringsdrang steeds meer op de voorgrond treden. Overigens heeft de minister maar zes maanden de tijd ; de volgende coalitie is niet gebonden door de beleidsbrief. De engagementen voor 2004 zijn dus niet realistisch.

De beleidsbrief bevat mooie, ambitieuze doelstellingen. Positief is ook de terugkoppeling naar de moties en resoluties die het parlement heeft goedgekeurd. Toch vindt mevrouw Marijke Dillen het

voorgestelde beleid vaak vrijblijvend : er worden geen prioriteiten vooropgesteld en de engagementen zijn vaak onduidelijk en te weinig concreet. Dat geldt ook voor de begroting.

Opnieuw wordt geen antwoord gegeven op een aantal fundamentele uitdagingen. Een vorige spreker haalde reeds het voorbeeld van de geestelijke gezondheidszorg aan en het te weinig uitwerken van de conclusies van het zorgcongres van vorig jaar. Mevrouw Marijke Dillen mist ook een uitgewerkt gezinsbeleid. Dat is vandaag nochtans geen overbodige luxe. De gezinnen komen steeds meer onder druk te staan, niet alleen financieel en materieel, maar ook emotioneel en psychologisch. Het is de plicht van de overheid een gunstig klimaat voor de gezinnen te creëren, waarbij alle discriminaties omdat ze gezin zijn, uitgesloten worden. De beleidsbrief besteedt hier en daar wel aandacht aan gezinnen, maar het is alleszins ondermaats.

Mevrouw Marijke Dillen mist ook een integraal ouderenbeleid. Het beleid is niet vernieuwend en versnipperd over verschillende hoofdstukken. Spreker mist ook aandacht voor het onrustwekkend toenemend alcoholgebruik. Ook naar de drugsproblematiek zou meer aandacht moeten gaan. Positief is dat de minister uitdrukkelijker kiest voor een ontradingsbeleid. De voorganger van de minister had daar een andere visie over en heeft die term nooit gehanteerd. De concrete vertaling echter doet bij spreker ernstige bedenkingen rijzen. Als beleidsdoelstelling wordt vooropgesteld “de beginleeftijd waarop experimenteren aanvangt vooruit te schuiven”. Spreker hoopt de reeds jaren aangekondigde beleidsnota eindelijk te zien verschijnen. Het lid vindt dat ook de toenemende zwaarlijvigheid bij jongeren te weinig aandacht krijgt.

In het algemeen stelt mevrouw Marijke Dillen net als vorige jaren een gebrek aan coördinatie vast in de begroting. (De beleidsbrief scoort op dat vlak beter.) Talrijke dossiers zijn verspreid over verschillende programma's. Dat leidt tot een versnippering van de kostbare middelen. In het verleden had de minister nochtans toegezegd daar meer zorg voor te dragen. Meer coördinatie zou volgens spreker leiden tot meer doeltreffendheid in de aanwending van de middelen.

De beperkte bevoegdheden van Vlaanderen zijn volgens mevrouw Marijke Dillen een belangrijke hinderpaal. In de beleidsbrief wordt verwezen naar overleg met de federale overheid. Het is echter naïef te geloven dat de federale overheid veel re-

kening zou houden met de Vlaamse verzuchtingen. Denk maar aan het dossier van het jeugdrecht.

Het lid heeft verder bedenkingen bij sommige aangekondigde initiatieven. De minister kondigt veel initiatieven, ontwerpen van decreten enzovoort aan, maar vorig jaar gebeurde dit ook en werd er weinig gerealiseerd. Mevrouw Marijke Dillen somt enkele op : wijziging van het decreet over het vrijwilligerswerk, het decreet armoedebestrijding, bedrijfsgezondheid, eerstelijnsgezondheid, geïntegreerd kwaliteitsdecreet, bijsturing VIPA-decreet. Initiatieven die vorig jaar werden aangekondigd, worden nu opnieuw aangekondigd : ontwerp van decreet interlandelijke adoptie, ontwerp van decreet gezondheidsinformatiesystemen. Andere aangekondigde initiatieven behoren blijkbaar niet meer tot de ambitie van de Vlaamse regering, want ze worden doorgeschoven naar het parlement, zoals bijvoorbeeld het kaderdecreet integrale jeugdhulp. Andere initiatieven zijn dan weer verdwenen : de decretale basis voor kinderopvang, het ontwerp van decreet woon- en thuiszorg, ontwerp van decreet inzake publieke minderhedensector, en betreffende de gefusioneerde particuliere sector. Het is voor het Vlaams Parlement onmogelijk om nog al die aangelegenheden te behandelen voor het einde van de zittingsperiode. De minister zou beter een selectie maken. Ten slotte vindt spreker ook dit jaar niets in de beleidsbrief terug over de realisatie van de vereenvoudiging van de regelgeving.

- *Uiteenzetting van mevrouw Ria Van Den Heuvel*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil in de algemene bespreking enkele belangrijke accenten leggen. Dat gelijke kansen als thema in de beleidsbrief naar voren wordt geschoven, is een positief signaal. Dit politieke signaal moet men blijven geven. Er is nog steeds te veel dualiteit in onze samenleving. Spreker is het eens met mevrouw Riet Van Cleuvenbergen waar zij stelt dat de collega's van de minister mee verantwoordelijk zijn voor de zorg in deze samenleving. Zij moeten rekening houden met de gevolgen van hun maatregelen op welzijn en gezondheid.

Het lid is verheugd over de start van het strategisch actieplan armoede. Al sinds 1995 vraagt het lid ieder jaar om een horizontaal overzicht van de begrotingsmiddelen voor armoede. Door het antwoord op een schriftelijke vraag over de acties en middelen voor armoede in andere departementen heeft het lid wel een beter zicht gekregen op de omvang. Het is meer dan men vermoedt. De coördinerende minister is er toch in geslaagd om de no-

dige impulsen te geven aan de andere ministers, hoewel het minder zichtbaar is. Daarmee wil spreker niet gezegd hebben dat het daarmee volstaat. Een stokpaardje van spreker is de vernieuwing van het strategisch plan. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is dan ook verheugd dat het vernieuwde plan mag verwacht worden tegen maart 2004. Positief is dat het niet alleen een plan is met acties voor de hele regering, maar ook van de voorzieningen en de administratie.

Mevrouw Marijke Dillen vond de beleidsbrief van de minister niet realistisch gezien het einde van de zittingsperiode. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is van mening dat een beleidsbrief moet worden uitgevoerd door verschillende mensen en instanties. Zij die het beleid uitvoeren, vallen niet stil met de verkiezingen. De beleidsbrief is een kapstok voor de uitvoerders van het beleid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil zeker samen met de commissieleden het dossier integrale jeugdhulp finaliseren voor het einde van de zittingsperiode. Het lid is van oordeel dat het parlement alle betrokkenen uit de diverse sectoren opnieuw moet uitnodigen, om het proces uiteindelijk decretaal te verankeren. Het is een proces dat door het Vlaams Parlement is gestart, dat door de minister werd opgenomen, en dat nu terug door het parlement gefinaliseerd moet worden in een voorstel van decreet. Dit is voor deze commissie nog een belangrijke opdracht, in een geest van overleg.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel betreurt ook de daling van de middelen voor het VIPA. Er moet dringend de discussie aangegaan worden over de financiering van de infrastructuur. Spreker is van oordeel dat in de toekomst de opsplitsing gemaakt moet worden tussen enerzijds het garanderen door de overheid van het aanbod en de financiering van de zorg, en anderzijds de financiering van de gebouwen. Spreker oppert dat de inbreng van derden toegelaten moet worden voor de realisatie van infrastructuur, mits controle op de kwaliteit door de overheid. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is niet te vinden voor de soms gemaakte opsplitsing tussen de particuliere sector en de openbare en gesubsidieerde sector, waarbij de particuliere vaak in een slecht daglicht wordt geplaatst. Spreker is het daar niet mee eens en het is ook niet vol te houden.

Verder is mevrouw Ria Van Den Heuvel de mening toegedaan dat de minister bevoegd voor arbeid, gevat moet worden over de organisatie van de arbeid, in het licht van de veroudering van de bevolking. Een maatregel als de tijdskredieten is gericht op het uitstappen uit arbeid. Spreker is ech-

ter van oordeel dat veeleer moet gedacht worden aan een andere organisatie van arbeid om langer aan het werk te kunnen blijven.

Tot slot steunt mevrouw Ria Van Den Heuvel mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in haar pleidooi voor het cijfermatig werken in het welzijnsbeleid. Economisering is noodzakelijk.

- Uiteenzetting van de heer Koen Helsen

De heer Koen Helsen juicht eveneens toe dat moties en resoluties duidelijk in de beleidsbrief opgevolgd worden. Verder wil hij enkele aandachtspunten aanbrengen om op te volgen. Het is belangrijk dat voor de wachtlijsten gehandicaptensector opnieuw een kredietverhoging wordt toegekend van 7,5 miljoen euro, 22,5 miljoen euro op jaarbasis.

Over het VIPA-dossier zal een grondige discussie gevoerd moeten worden. Volgens de heer Koen Helsen kan men niet blind zijn voor de toenemende ouderenzorg in de toekomst en de wachtlijsten die zich aandienen. Een herziening of een doorlichting van de financiering is onvermijdelijk. Spreker sluit zich aan bij mevrouw Ria Van Den Heuvel, namelijk dat de piste onderzocht moet worden of derden ingeschakeld kunnen worden voor de infrastructuur van voorzieningen.

Verder vindt spreker belangrijk dat 1,5 miljoen euro voor de neutrale ontmoetingsruimten uitgetrokken wordt. De uitwerking hiervan moet worden opgevolgd. De heer Koen Helsen is ook verheugd over de aankondiging van een nieuw strategisch plan voor de minderheden. Hij wil het actieplan goed opvolgen, alsook de uitwerking van het inburgeringsbeleid. In het kader van het lokaal sociaal beleid benadrukt hij het belang van het uitwerken van een goed kader. Het praktijkboek ouderenparticipatie is belangrijk in dat verband, alsook de werking met vrijwilligers, en de afbakening van regio's in de welzijnssector.

- Antwoord van de minister, met korte repliek

Mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, is verheugd dat het als politiek signaal vooraan plaatsen van het gelijkekansenbeleid in de beleidsbrief positief onthaald wordt of niet tegengesproken. Bij sommige leden leeft de vraag of de beleidsbrief wel uitgevoerd zal worden gezien de verkiezingen op 13 juni 2004. Hoe duidelijker de beleidsalternatieven gemaakt worden in de beleidsbrief, hoe minder het beleid gevat kan worden door de wisselvalligheden

van de politiek in het aanschijn van verkiezingen, meent de minister. De minister kreeg de opmerking dat ze te weinig de sterkte van de Vlaamse Gemeenschap in het welzijns- en gezondheidsbeleid in beeld brengt. Staat er weinig nieuws in de beleidsbrief? De minister meent zeker van niet. Bij de opsomming van initiatieven heeft ze moeten snoeien om haar toelichting toch beknopt te houden. De initiatieven – nieuwe en voorzettingen van oude – vallen niet uit de lucht. Het zijn duidelijke keuzes voor 2004. De minister denkt niet dat ze naïef is, maar misschien wel wat gedreven. Het beleid moet gevoerd worden tot de laatste dag voor de verkiezingen.

Wat integrale jeugdhulp betreft, is de centrale commissie bezig aan de conclusies voor een nieuw kaderdecreet. Het is de vurige wens van de minister dat dit voor het einde van de zittingsperiode generaliseerd wordt. De terugkoppeling met de verschillende sectoren is zeer belangrijk, want zij zijn de uitvoerders van het beleid.

Worden de zorgcongressen met grote trom gehouden, zonder dat er resultaten uit voortvloeien? De minister geeft toe dat men lang heeft moeten wachten op het verslag van het gezondheidscongres in december 2002. Ondertussen werden de pistes wel voorbereid en staan de eerste initiatieven nu op stapel.

Er werd gewezen op het al of niet afhankelijk zijn van Vlaanderen van het federale beleid. De minister wijst op de realiteit dat in een federaal land de gedefedereerde entiteiten niet los staan van het federaal beleid. Het valt de minister wel telkens op dat de opdeling van bevoegdheden in het welzijnsbeleid anders opgezet werd dan voor het gezondheidsbeleid. In het welzijnsbeleid is de grens duidelijker te trekken. In het geval van de neutrale ontmoetingsruimtes bijvoorbeeld is het niet moeilijk om aan te nemen dat dit tot het justitieel welzijnswerk behoort en niet tot justitie. Wat het gezondheidsbeleid betreft zet de huidige bevoegdheidsverdeling zowel Vlaanderen als het federale niveau wat schaakmat. De minister hoopt dat bij een nieuwe staatshervorming de verdeling beter is. Die problematiek werd niet in de beleidsbrief aangehaald omdat de minister geen staatshervormingsronde verwacht binnen de zes maanden.

Ingaand op de opmerking van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, beaamt de minister dat samenwerkingsakkoorden soms nodig zijn. Hoe meer echter via samenwerkingsakkoorden geregeld wordt, hoe minder democratische controle door het parlement mogelijk is.

Wat inburgering aangaat, zal zeker 'een grote tand bijgestoken' moeten worden. Ook hier moet de begroting horizontaal bekeken worden: de begroting van onderwijs en van tewerkstelling moet erbij genomen worden. Het is belangrijk te beseffen dat de problematiek van integratie, van het strategisch plan voor de minderheden, over veel meer gaat dan de groep van nieuwkomers. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen maakte de koppeling tussen het welslagen van het inburgeringsbeleid en een mogelijke maatschappelijke bom. Waar er spanningen met etnisch-culturele minderheden geweest zijn, is dat nooit met de groep van nieuwkomers geweest. Het is natuurlijk een belangrijke beleidskeuze van de overheid om iedereen die Vlaanderen binnenkomt, goed te ontvangen.

De indexering van de subsidie-enveloppes gebeurt volgens de bestaande reglementering, zegt de minister verder. Het gaat hoegenaamd niet om een eigen subjectieve keuze.

De minister onderkent en bewaakt het economische belang van de welzijnssector. Op de ondernemingsconferentie waren aan de zijde van de sociale partners alleen vertegenwoordigers van de profitsector. De Vlaamse regering daarentegen heeft zich in haar delegatie niet beperkt tot de profitsector. De minister was zelf betrokken.

Het gezinsbeleid komt in elk domein terug, zegt de minister. Er wordt steeds meer gezocht naar een koppeling van de voorzieningen met de thuissituatie, bijvoorbeeld in de ambulante zorg voor ouderen, thuisbegeleiding in de bijzondere jeugdzorg. De minister denkt bijvoorbeeld ook aan het vaderboekje in het kader van het gelijkekansenbeleid, en aan het zorgcongres dat specifieke keuzes om langer thuis te blijven in rekening neemt. Het gezin komt op een zeer gediversifieerde manier aan bod. In het armoedebeleid is zo bijvoorbeeld aandacht voor eenoudergezinnen.

Wat het drugbeleid betreft, wil de minister rekening houden met de realiteit dat jongeren op steeds vroegere leeftijd experimenteren. Mevrouw Marijke Dillen verduidelijkt dat ze naar de concrete invulling vroeg. Over de benadering van die problematiek kan dieper ingegaan worden naar aanleiding van de beleidsnota, antwoordt de minister. In ieder geval komt er een opvolging van Vinnig Vlaanderen – Gezond bewegen, namelijk Vinnig Vlaanderen – Gezonde voeding. Achterliggend wordt ook gesproken over gezond leven (initiatieven in de centra geestelijke gezondheidszorg inzake depressie en zelfdoding), gezond genieten (hoe omgaan met genotsmiddelen). Ook zwaarlijvigheid zal een aspect zijn binnen de campagne gezonde

voeding. Inzake preventiebeleid van astma wordt ook de link gelegd met zwaarlijvigheid.

Dat er coherentie is in de beleidsbrief, maar niet in de begroting, heeft alles te maken met het feit dat de opdeling in programma's reglementair vastligt. Het is de bedoeling dat de begroting misschien in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid op een andere wijze ingedeeld kan worden.

Inzake inclusief beleid en de betrokkenheid van andere collegaministers verwijst de minister naar een ontmoeting in Hasselt waar de verschillende ministers de revue passeerden. Er werden hen telkens gevraagd naar de initiatieven op hun domein voor een bepaalde problematiek. Dat is een goede formule, die voor verschillende thema's (diversiteit, armoede...) toegepast kan worden. In het eigen welzijns- en gezondheidsbeleid worden de verschillende dimensies in acht genomen, bijvoorbeeld het facettenbeleid in het preventiedecreet neemt ook leefmilieu, mobiliteit, huisvesting mee.

Wat het VIPA betreft, is de minister ook vragende partij voor een discussie over de toekomstige financiering. De minister heeft een eerste deelrapport over de ziekenhuizen ontvangen van de expertencommissie. De minister blijft echter op haar honger zitten inzake concrete pistes. Er moet ook een vervolg komen voor ouderenvoorzieningen. De minister is eveneens van oordeel dat men moet openstaan voor de inbreng van derden. Dat gebeurt reeds, maar niet zozeer op het vlak van infrastructuur, in de kinderopvang met een inbreng van KMO's. Kind en Gezin voert een campagne hieromtrent. Het is de opdracht van de overheid om de kwaliteit te bewaken. De minister denkt ook bijvoorbeeld aan een initiatief van ouders van kinderen met een handicap die zelf voor infrastructuur willen zorgen. Een mogelijke piste is misschien de idee van de vriendenlening voor ondernemingen die op de ondernemersconferentie gelanceerd werd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat hier ten onrechte de indruk wordt gewekt alsof er nu nog geen privé-inbreng zou zijn. Bij alle initiatieven is er minimaal 40 percent particuliere inbreng. Als men vergelijkt met ondernemingen moet men ook met de fiscaliteit rekening houden. Voorzieningen, vzw's of OCMW, kunnen hun kosten (bijvoorbeeld voor milieuwetgeving) fiscaal niet aftrekken, bedrijven wel. Men moet alles consequent vergelijken. Nu reeds bouwen private aannemers al heel vaak zonder subsidies, omdat de procedure zo lang aansleept. Publiek-private samenwerking is er eigenlijk, maar ze moet wel uitgevoerd worden vol-

gens afspraken. De minister beaamt dit. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dat deze discussie voortgezet kan worden als dieper wordt ingegaan op het VIPA. Spreker is wel van oordeel dat mevrouw Riet Van Cleuvenbergen over het hoofd ziet dat ook federale middelen worden ingezet. De door het lid geschetste verhouding is niet helemaal correct. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen beaamt dit.

III. Bespreking per programma

Programma 11.4 Gelijke kansen

- Algemeen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat de diverse doelgroepen nog uitgebreid zijn tijdens deze legislatuur, terwijl er ook meer middelen zijn gekomen, via diverse verschuivingen. Kan er echter een opsplitsing worden gegeven van de budgetten per doelgroep? Nu is het moeilijk om bijvoorbeeld na te gaan hoeveel middelen er bijvoorbeeld gaan naar onderzoek in verband met gelijke kansen voor vrouwen, naar onderzoek rond leeftijdsdiscriminaties, en dergelijke. Kan een dergelijk overzicht bij het verslag worden gevoegd, met de evolutie sinds het begin van deze legislatuur?

Mevrouw Van Cleuvenbergen stipt voorts aan dat in het raam van het Beter Bestuurlijk Beleid, het beleid inzake gelijke kansen in de toekomst overgaat naar de minister-president. Dat kan een goede of een slechte zaak zijn. Als het afhankelijk wordt van de persoon die minister-president wordt, is het een slechte zaak, want dan is er telkens weer onzekerheid. In dit verband kan worden herinnerd aan het armoedebeleid. Daarvoor is er een samenwerkingsakkoord, waarin aanvankelijk stond dat de federale premier – dat was toen Jean-Luc Dehaene – bewakend optreedt. Tijdens deze legislatuur is dat, tegen het armoededecreet in, echter veranderd en is dat vice-premier Vande Lanotte geworden. Men zou er beter aan doen om bij de concrete invulling van de horizontale beleidsdomeinen (armoede, migranten, toegankelijkheid en basismobiliteit, enzovoort), voor elk van die domeinen ook een andere minister bevoegd te maken, al is het maar een controlerende bevoegdheid. Zo zal spontaan de reflex worden gekweekt om aan de doelgroepen te denken.

Mevrouw Sonja Becq beaamt dat bij de besprekingen over Beter Bestuurlijk Beleid altijd werd vermeld dat het gelijkkekansenbeleid naar de minister-president zou gaan. In de beleidsbrief van minister

Byttebier wordt onder het hoofdstuk toegankelijkheid echter vermeld : ‘ De evaluatie van de subsidiëring van de diensten aangepast vervoer is positief en het dossier kan dan ook in 2004 worden ondergebracht bij de bevoegde minister, de minister van Mobiliteit.’ Welke minister wordt nu uiteindelijk bevoegd voor het gelijkheidsbeleid ?

- Een horizontaal beleid

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat een aantal decreten zijn aangekondigd. Dat is onder meer het geval voor de toegankelijkheid, waar al in de zomer advies zou zijn gegeven aan minister Van Mechelen. Intussen is duidelijk nog geen vooruitgang geboekt voor dat belangrijke horizontale decreet. Dat is eigenlijk toch onduidelijk, temeer daar alle initiatieven intussen worden afgeblokt met de verwijzing naar het centraal decreet dat op komst is. Wat is de huidige stand van zaken ?

Mevrouw Marijke Dillen zegt dat het gelijkheidsbeleid in wezen een modelvoorbeeld van een fragmentarisch en versnipperd beleid is. Het is ook een inclusief beleid, wat impliceert dat alle andere ministers erbij betrokken zouden moeten zijn. Kan wat meer uitleg worden gegeven over de samenwerking met andere beleidsdomeinen ? In de beleidsbrief wordt een afzonderlijke paragraaf gewijd aan media en beeldvorming. Daarvoor moet uiteraard worden samengewerkt met de minister bevoegd voor de media. Meer is er eigenlijk niet terug te vinden over samenwerking met andere ministers. Het onderwijs bijvoorbeeld is hier toch een belangrijke partner en schiet in de praktijk vaak tekort, onder meer voor de omgang met gehandicapten.

- Middelen voor het gelijkheidsbeleid

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat in de beleidsbrief terecht veel aandacht wordt besteed aan het gelijkheidsbeleid. Er wordt in dat verband ook correct gesproken van een inclusief beleidsdomein. In de beleidsbrief wordt aandacht besteed aan ouderen, aan kinderen, aan gelijke kansen voor vrouwen en mannen, aan de toegankelijkheid als sleutel tot gelijke kansen voor personen met een handicap, aan beeldvorming en media en aan maatschappelijk opbouwwerk. In de begroting is dat concreet vertaald echter niet terug te vinden. Daar wordt hoofdzakelijk in middelen voorzien voor onderzoek en voor het steunpunt gelijke kansen. Vanwaar die keuze en waarom komt niet iedere doelgroep afzonderlijk aan bod ?

Mevrouw Dillen sluit zich daarom aan bij de vraag naar een opsplitsing van de budgetten per doelgroep.

Mevrouw Van Cleuvenbergen stelt vast dat de kredieten aan Gynaica, het toegankelijkheidsbureau, het integratieproject voor personen met een handicap regio Waasland, de vzw GRIP, Zorra en steunpunt allochtone meisjes en vrouwen gelijk blijven. Voor de holebifederatie is er een verhoging met 1,12% en voor het steunpunt gelijke kansen een stijging met 1,21%. Men zou kunnen verwachten dat een indexaanpassing overal dezelfde gevolgen heeft, maar blijkt dat niet zo. Wat is de verklaring daarvan ?

Mevrouw Martha Franken, directeur cel Gelijke Kansen in Vlaanderen, zegt namens de minister dat de verschillen te maken hebben met de personeelsomvang. Voor kleine organisaties zijn de gevolgen van een indexaanpassing zo beperkt dat dit niet elk jaar wordt meegenomen in de begroting. Na een aantal jaren worden die aanpassingen gecombineerd tot een substantiële verhoging. Voor drie grotere organisaties is de aanpassing meteen gebeurd.

Mevrouw Van Cleuvenbergen zegt dat bij de uitgaven voor onderzoek wordt vermeld dat er, gelet op de verkiezingen in juni 2004, eenmalig minder uitgaven worden voorzien voor beleidsvoorbereidende studies. Normaal lopen onderzoeken over minimum één jaar. Ook voor communicatie worden wegens de verkiezingen de kredieten gehalveerd. Gaat men er dan van uit dat via een begrotingswijziging de middelen moeten worden gevonden voor de tweede helft van het jaar ?

Dit getuigt niet van goed beleid. In 1999 is dit niet op die manier gebeurd : toen werd een bepaald deel van het budget gereserveerd voor de tweede helft van het jaar.

Op pagina 29 van de toelichting per programma wordt gesteld : “Het is voor Gelijke Kansen in Vlaanderen niet mogelijk om zijn operationele doelstellingen te formuleren in kwantitatieve grootheden, omdat men nog niet beschikt over duidelijke ijkpunten (t.o.v. dewelke een “verbetering” met x procent moet gerealiseerd worden). Het gelijkheidsbeleid is een relatief nieuw beleidsdomein en dergelijke ijkpunten werden nog niet ontwikkeld.”. Het gelijkheidsbeleid is gestart in 1995 en heeft sindsdien een afzonderlijke minister. In schril contrast met vorige legislatuur, is er tijdens deze legislatuur bijna geen wetenschappelijk onderzoek verricht. Bij de stelling dat er geen ijk-

punten zijn, met tegelijk een halvering van de uitgaven voor onderzoek, kan men zich afvragen wat de bedoeling is. Beleid moet toch gaan om denken op langere termijn dan een half jaar.

Mevrouw Dillen sluit zich aan bij de vraag naar meer uitleg over de halvering van de middelen voor onderzoek en communicatie.

Ook de heer Koen Helsen heeft vragen bij de halvering van de middelen voor onderzoek (basisallocatie 12.02) en de drastische vermindering van de middelen voor communicatie (basisallocatie 12.03). Waar zijn die middelen naartoe gegaan? Was het niet logischer de lijn door te trekken, want de wereld stopt uiteindelijk niet met de verkiezingen op 13 juni?

De minister antwoordt dat geen enkel onderzoek neutraal is. Daarom werd ervoor gekozen om op het einde van de legislatuur, een paar maanden voor de verkiezingen, geen nieuwe onderzoeken meer op te zetten. De lopende onderzoeken worden uiteraard wel aangehouden, vandaar dat de kredieten ook niet tot nul werden herleid voor de eerste helft van het jaar. Hetzelfde geldt voor de communicatie: er komen geen groots opgezette nieuwe campagnes. Er moet ook rekening mee worden gehouden dat de ministers die na de verkiezingen aantreden enige tijd zullen nodig hebben om hun beleid uit te tekenen, zodat er minder middelen nodig zullen zijn.

- Gelijke kansen voor vrouwen en mannen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot de ratificatie van het protocol bij het verdrag inzake uitsluiting van discriminatie van vrouwen. De Vlaamse gemeenschap heeft dat protocol nog altijd niet goedgekeurd en verhindert daardoor de Belgische ratificatie.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst er op dat Amnesty International in een brief aan de vrouwelijke parlementsleden en ministers heeft gevraagd dat ook op Vlaams niveau werk wordt gemaakt van de ratificatie van het facultatief protocol bij het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen. Er is een ontwerp op regeeringsniveau geweest, maar blijkbaar heeft dat geen voortgang gekregen. Het zou goed zijn als de minister van gelijke kansen dat dossier zou opvolgen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat met veel nadruk werd aangekondigd dat het middenveld en de lokale besturen zouden worden be-

trokken bij het beleid. In de praktijk blijkt dit bijna niet te gebeuren. Het middenveld – de NGO's, die permanent veel vrouwen kunnen bereiken – blijkt maar weinig te weten van de aangekondigde campagne rond de verkiezingen. Vrouwen moeten worden gemotiveerd om zich kandidaat te stellen en er moet worden voorkomen dat ze voortijdig afhaken. Over dat afhaken zijn er jammer genoeg geen cijfers bekend, terwijl het toch relatief eenvoudig moet zijn om die gegevens te vergaren.

Vrouwen moeten veel meer opgeven dan mannen en het is voor hen dan ook moeilijker om de stap te zetten naar de politiek. Als men denkt dat het volstaat om twee maanden voor de verkiezingen een campagne 'stem vrouw' te lanceren, dan heeft men het verkeerd voor. Kan wat meer uitleg worden gegeven over de geplande campagne? Er moet veel meer worden geïnvesteerd in het aanzetten van vrouwen om de stap te doen naar de politiek. Een eerste voorwaarde daarvoor is het permanent opvolgen van de vrouwen die een lokaal mandaat opnemen. Parlementsleden hebben nu eenmaal een betere bescherming en verloning.

Mevrouw Van Cleuvenbergen merkt voorts op dat de in 1998 opgerichte pluspuntbank onder meer zou kunnen worden gebruikt om in beheersorganen minimum 1/3 vrouwen te hebben. Wanneer vragen daarover worden gesteld, wordt echter telkens geantwoord dat daar geen beroep op werd gedaan. Voor vrouwen die zich ooit als kandidaat hebben gemeld, is dat enorm frustrerend. Kan een stand van zaken worden gegeven van het beroep op de pluspuntbank?

Mevrouw Van Cleuvenbergen stipt tot slot nog aan dat het Pekingrapport blijkbaar vorige week in de Vlaamse regering is goedgekeurd. Dat verslag zou eigenlijk elk jaar voor de begroting moeten worden besproken. Dat verslag geeft immers een duidelijk horizontaal beeld. Jammer genoeg blijft die rapportering echter zeer stroef verlopen. Kan de minister een stand van zaken geven?

Mevrouw Marijke Dillen sluit zich aan bij de vraag om toelichting bij de sensibilisatiecampagne rond de verkiezingen. Hoe zal dat worden ingevuld? Er zijn al diverse dergelijke campagnes geweest, maar echt veel resultaat hebben die niet gehad. Een cijfermatig overzicht van het afhaken van vrouwen op gemeentelijk vlak, zoals gevraagd door mevrouw Van Cleuvenbergen, kan zeker nuttig zijn in dat verband.

Zij informeert voorts naar de stand van zaken van de evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in de adviesraden bij de Vlaamse overheid.

Mevrouw Trees Merckx – Van Goey sluit zich bij deze vraag aan. Zij heeft de indruk dat het decreet over die vertegenwoordiging door deze regering wat wordt uitgehouden. Een overzicht met de stand van zaken in de diverse adviesraden zou dus zeker nuttig zijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat er nieuwe gemeentedecreten in de maak zijn. Dat is weliswaar een bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, maar kan de invalshoek vanuit gelijke kansen dienaangaande worden toegelicht? Het systeem dat ontwikkeld wordt, bepaalt bijvoorbeeld mee of er veel of weinig vrouwen worden verkozen.

De minister bevestigt dat het Pekingrapport in de Vlaamse regering is goedgekeurd. Het wordt eerst-daags aan het Vlaams Parlement bezorgd. In dat verslag wordt onder meer ingegaan op de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de adviesraden van de Vlaamse overheid. Ook de opsplitsing van de budgetten per doelgroep, waarnaar zo-even werd gevraagd, komt daarin aan bod.

In verband met vrouwen in de gemeentepolitiek, wijst de minister er op dat er bij de RUG momenteel een onderzoek loopt dat de diverse aspecten bekijkt. Onder meer de initiatieven tot wijziging van het gemeentedecreet zullen daarbij in rekening worden gebracht. Voorlopig moet dus even worden gewacht op de resultaten van dat onderzoek.

De minister zegt voorts dat de voorbereiding van de campagne rond de verkiezingen binnenkort van start gaat. Zij zal erop toezien dat het middenveld daarbij wordt betrokken en dat het om meer zal gaan dan het uitdelen van enkele gadgets. Er zal op drie doelgroepen worden gemikt: de vrouwen, de kiezers in het algemeen en de partijvoorzitters.

De heer Koen Helsen verwijst naar de initiatieven rond telewerken van Vlaams minister Ceysens. Wordt werk gemaakt van overleg dienaangaande? Er is al terecht opgemerkt dat vrouwen de tijd moeten kunnen maken voor participatie. Telewerken kan één van de oplossingen daarvoor zijn.

Mevrouw Van Den Heuvel kan zich bij deze bekommernis aansluiten. Als er een experiment wordt opgezet, moet toch worden geprobeerd daar evenveel mannen als vrouwen bij te betrekken.

- Kinderrechten

De heer Koen Helsen vindt het positief dat in meer middelen voor kinderrechten wordt voorzien. Het is echter de vraag of dit budget niet te veel versnipperd is en niet op een efficiëntere manier in zijn totaliteit zou kunnen worden aangewend.

- Combinatie van gezin en arbeid

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft gelezen dat er geen projecten goedgekeurd zijn rond de combinatie van gezin en arbeid. Worden er geen projecten meer ingediend daarrond? Moet de projectformule, die toch met heel wat papieren rompslomp gepaard gaat, trouwens niet worden herzien? Blijkbaar groeit er een afstand tussen de NGO's – vrouwenbewegingen en gelijke kansen. Vroeger werden heel wat projecten van die NGO's goedgekeurd, maar met de huidige ingewikkelde procedure hebben zij de mensen niet meer om dat allemaal te gaan uitwerken.

Mevrouw Marijke Dillen vindt het jammer dat er in deze begroting amper aandacht is voor het stimuleren van een harmonieuze relatie tussen gezin en arbeid, terwijl dat volgens haar van primordiaal belang is in een gelijkheidsbeleid. De toenemende participatie van vrouwen in arbeidstaken buiten het gezin noopt tot een nieuwe verdeling tussen mannen en vrouwen van de taken voor het gezin. De politici kunnen dat weliswaar niet oplossen, maar er zijn toch ondersteunende maatregelen mogelijk. De aankondiging van voormalig minister Vogels dat er veel middelen zouden worden uitgetrokken, is jammer genoeg bij een belofte gebleven.

- Beeldvorming en media

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat in de beleidsbrief van de minister in verband met beeldvorming vooral van personen met een handicap wordt gesproken. Uiteraard is dat voor die mensen zeer zinvol, maar er zou toch mogen worden veralgemeend naar alle doelgroepen.

De minister zegt dat de campagne naar de gehandicapten zowat het sluitstuk vormt. Eerder kwamen al de vrouwen, de allochtonen, de holebi's, de ouderen en de kinderen aan bod.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel informeert naar de opvolging van de afspraken die met de VRT zijn gemaakt in verband met de beeldvorming van al-

lochtenen. Kan de stand van zaken worden voorgelegd ?

De minister zegt dat deze informatie zal worden bezorgd.

- Toegankelijkheid

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat toegankelijkheid in de beleidsbrief een sleutel wordt genoemd tot gelijke kansen van personen met een handicap. Zij meent dat dit kan worden opengetrokken naar iedereen in deze samenleving, bijvoorbeeld mensen die een sportongeval hebben gehad, mensen met een kinderwagen, enzovoort. In de beleidsbrief wordt in verband met de toegankelijkheid gesproken van het uitbouwen van een netwerk voor aangepast individueel vervoer. Tot slot van die paragraaf wordt gesteld dat de evaluatie van de subsidiëring van de diensten aangepast vervoer positief is en dat het dossier dan ook in 2004 kan worden ondergebracht bij de bevoegde minister, de minister van Mobiliteit. Gaat de knowhow van de mensen van de cel gelijke kansen ook over bij die operatie ? Knowhow kan immers maar langzaam worden opgebouwd, maar is wel determinerend voor de kwaliteit van de dienstverlening.

Mevrouw Van Cleuvenbergen herinnert eraan dat zij er altijd voor heeft gepleit om die middelen bij de minister van Mobiliteit te laten, waar ze zich in 2000 bevonden. Ze is blij dat dit na vijf jaar dan toch gebeurt.

Ze wijst er voorts op dat een aantal toegankelijkheidsbureaus erkend zijn en verbonden zijn aan de provinciale steunpunten. De vraag kan worden gesteld of het logisch en nuttig is dat er twee diensten naast elkaar moeten blijven bestaan, ook al werken die soms goed samen. In de toeristische sector moet de voorziening die bouwt gescreend worden op toegankelijkheid, als ze erkend wil worden. Het toegankelijkheidsadvies wordt daar gegeven door bureaus die worden erkend door de minister bevoegd voor toerisme. Blijkbaar ontbreekt er toch een decretale basis voor de erkenning. Bij het VIPA zou eigenlijk hetzelfde moeten gebeuren als bij toerisme, met toegankelijkheidsbureaus die een knelpuntenrapport opmaken. Op die manier zou er toch nog enige vrijheid voor de voorzieningen blijven. Hoe zijn de afspraken met de minister bevoegd voor toerisme ?

Mevrouw Van Cleuvenbergen vraagt tot slot wat precies wordt bedoeld met het Librettoproject. Wordt daar samengewerkt met de toegankelijkheidsbureaus ?

De minister wijst erop dat over de toegankelijkheid medio 2003 omstandig advies werd uitgebracht bij de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. Dat dossier zal blijvend opgevolgd worden, met de vraag om dat te integreren en de regelgeving waar nodig aan te passen. In dat advies staat overigens de vraag om een verplicht advies inzake toegankelijkheid in te bouwen.

Het Librettoproject is een interregio-project, dat eigenlijk als bedoeling heeft dat alle hotels toegankelijker worden gemaakt. Het toegankelijkheidsbureau en de adviesbureaus inzake toegankelijkheid zijn daar wel degelijk bij betrokken. Het is de bedoeling een toegankelijkheidslabel in te voeren, in de eerste plaats bij de horeca.

Mevrouw Van Cleuvenbergen wijst erop dat in verband met de op initiatief van wijlen Paul Van Malderen goedgekeurde resolutie over de aanduiding van parkeerplaatsen voor personen met een handicap, in de beleidsbrief wordt vermeld dat richtlijnen zullen worden uitgewerkt die de minister in staat zullen stellen de bevoegde overheden aan te spreken over een wenselijke bijsturing. Dat klinkt behoorlijk voorwaardelijk, terwijl het toch om een zaak gaat die weinig kost. Kan er niet wat meer gebeuren voor die resolutie ?

Mevrouw Sonja Becq stipt aan dat het advies dat aan de minister van Mobiliteit werd uitgebracht over een voorstel van regelgeving, vragen oproept over het globale kader van mobiliteit. Er is De Lijn met vaste bussen en belbussen, maar er zijn ook de diensten voor aangepast vervoer en de vele mindermobielen centrales. Die centrales werken met vrijwilligers, zonder onkostenvergoeding en met onduidelijkheid over het verzekeringsaspect, zodat het nog de vraag is of dat houdbaar is. Wordt daar in het advies van de minister rekening mee gehouden ? Welke regeling is daarvoor voorzien ? Bij de diensten voor aangepast vervoer is er blijkbaar ook enige onduidelijkheid over het experiment in Limburg met taxicheques. Zal dat worden veralgemeend en zo ja, op welke manier ?

Voor dit project is overigens geen rekening gehouden met een indexaanpassing, terwijl die kosten toch toenemen.

De minister zegt dat de methodologie, de subsidieaanvraag, de documenten, en dergelijke op punt zijn gezet. Het is inderdaad de bedoeling dit project onder te brengen bij de minister voor Mobiliteit. Met een werkgroep zal worden bekeken hoe de overgang van mensen, middelen en knowhow het best kan worden georganiseerd. De oefening voor de overdracht moet nog tijdens deze legisla-

tuur gebeuren, maar de eigenlijke overdracht zal niet per 1 januari plaats vinden.

Wat het experiment met de taxicheques betreft : het is momenteel niet de bedoeling dat uit te breiden.

- Leeftijdsdiscriminatie

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat als de minister de vijftigplussers wil inzetten als vrijwilligers, onrecht wordt gedaan aan die groep. Die mensen zijn nu immers al bijna allemaal vrijwilligers, zodat het werkveld allicht niet beduidend vergroot zal kunnen worden.

Vrouwen zitten bovendien vaak gekneld tussen de opvang voor hun eigen kinderen en de opvang voor hun ouders. Het is op zich goed om op vijftigplussers te rekenen, maar enige realiteitszin lijkt toch aangewezen. Bovendien zouden ook afspraken moeten worden gemaakt voor vergoedingen en zou in de middelen daarvoor moeten worden voorzien.

Als de overheid in grote mate een beroep doet op vrijwilligers, is het risico niet denkbeeldig dat het reguliere vrijwilligerswerk bijna 'kapotgesubsidieerd' wordt.

Mevrouw Van Cleuvenbergen pleit er daarom voor vrijwilligerswerk meer in de richting van cultuur te laten, wat meer emanciperend is dan in welzijn. Ze vraagt wanneer er een decretaal initiatief komt rond leeftijdsdiscriminatie. Een initiatief daartoe voor het Vlaams Fonds werd weggestemd, maar als een cliënt van het Vlaams Fonds een klacht indient in het raam van de anti-discriminatiewet, is de kans zeer groot dat hij of zij gelijk krijgt.

Mevrouw Marijke Dillen stipt aan dat minister Byttebier het wegwerken van de discriminatie op basis van leeftijd, als een prioriteit vermeldt. Hoe dat in het budget wordt vertaald, is echter niet duidelijk. Welke inspanningen zullen daarvoor gebeuren in 2004 ? In een studie in opdracht van voormalig minister Vogels werd een inventaris gemaakt van de discriminaties op basis van leeftijd. Is daar al opvolging aan gegeven en, zo ja, welke initiatieven zijn al genomen ?

- Holebi's

Mevrouw Trees Merckx -Van Goey is erover verwonderd dat in de beleidsbrief amper aandacht wordt besteed aan de holebi's. In het begin van

deze legislatuur was dat wel het geval, nu wordt deze doelgroep alleen nog vermeld bij beeldvorming en media, met het project 'Bouwstenen'.

In mei 2002 is een decreet gestemd over evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Blijkbaar zullen de uitvoeringsbesluiten beperkt blijven tot mannen en vrouwen, allochtonen en gehandicapten. De holebi's werden wel vermeld bij de bespreking in het parlement, maar vallen nu blijkbaar uit de boot. Als zij niet meer als uitgesproken doelgroep worden vermeld in de beleidsbrief van de minister die bevoegd is voor de gelijke kansen, zal dat als een bevestiging worden beschouwd door de andere ministers om op deze weg door te gaan. Er moet toch een langetermijnvisie worden bewaakt. Hoe kunnen de holebi's toch uitdrukkelijk als doelgroep worden opgenomen en hoe kan ervoor worden gezorgd dat zij toch een kans krijgen bij de participatie op de arbeidsmarkt ?

De minister beklemtoont dat het allerm minst de bedoeling is de holebi's over het hoofd te zien. Het accent ligt in de beleidsbrief op de gelijke kansen, maar dat neemt niet weg dat er aandacht blijft voor de holebi's. Dat is met name het geval bij het beleid ten aanzien van ouderen en allochtonen. Op termijn moet het beleid ten aanzien van holebi's worden ingebed in het 'reguliere' beleid. Ter informatie zal een opsomming worden voorgelegd van wat er rond het holebibeleid allemaal gebeurt.

Programma 40.2 Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)

- Ouderenvoorzieningen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat er bij de rusthuizen veel bezorgdheid bestaat over het feit dat het VIPA-budget is verlaagd. Die vertraging mag in geen geval jaren blijven duren. Persoonlijk meent mevrouw Van Den Heuvel dat andere financieringsvormen een noodzaak zijn.

Mevrouw Karine Moykens, leidend ambtenaar VIPA, zegt dat met de vastleggingen die in 2003 kunnen gebeuren, in 2004 de dossiers aan bod kunnen komen die ingediend en ontvankelijk zijn verklaard in 2002. Er zal met andere woorden een achterstand van twee jaar zijn. Het budget zal wel niet toelaten om alle in 2002 ingediende dossiers te betoelagen. Als er elders geld vrijkomt, wordt wel gepoogd dat via herverdelingsbesluiten een andere bestemming te geven. Op die manier wordt nog dit jaar het laatste dossier van 2001 vastgelegd.

De heer Koen Helsen zegt dat voor de rusthuizen wordt verwezen naar de tussenkomst van het FFEU de afgelopen twee jaar. Als dat fonds niet tussenkomt in 2004, zou de termijn tussen de aanvraag van subsidiebelofte en de toekenning kunnen oplopen tot drie jaar. De vraag is dan ook of er middelen uit het FFEU zullen komen voor 2004.

De minister merkt op dat momenteel nog niet beslist is over de toewijzing van die middelen. Dat gebeurt maar op het einde van het jaar. Of het VIPA volgend jaar middelen uit het FFEU zal krijgen, kan onmogelijk worden gegarandeerd.

- Procedure

De heer Koen Helsen merkt namens de VLD-fractie op dat al sinds het begin van deze legislatuur een doorlichting van VIPA wordt gevraagd. Die is echter nog niet volledig gebeurd. Dat is jammer, want die doorlichting lijkt toch nodig.

Als gebouwen of installaties worden vervreemd voor de afschrijvingstermijn is verstreken, dan kunnen de investeringsmiddelen immers worden gerecupereerd, maar tot hiertoe is dat nog niet gebeurd. Het ziet ernaar dat op die manier broodnodige middelen verloren zijn gegaan.

Er is blijkbaar een eerste rapport gemaakt door de expertencommissie. Wanneer worden die resultaten meegedeeld aan de commissie? Door de werkgroep zouden alternatieven worden onderzocht voor de subsidiëring van de voorzieningen. Voor de ziekenhuizen zou er al een eindrapport zijn en zou een PPS-structuur worden aanbevolen. Klopt het dat daar al een eindrapport is en kan dat worden meegedeeld aan de andere sectoren?

De heer Helsen stipt voorts aan dat de kosten voor de infrastructuur voor de ziekenhuizen in grote mate toenemen door de fusies en de daarmee gepaard gaande schaalvergroting. In veel gevallen wil men zo overgaan naar één campus. Het artikel 41, § 3, van het procedurebesluit dd. 8 juni 1999 stipuleert dat de initiatiefnemer ertoe gehouden is gedurende een periode van 20 jaar elke vervreemding van het goed of elke bezwaring van het goed met zakelijk recht, aan de voorafgaande goedkeuring van het Fonds of van de instellingen te onderwerpen. Geen vervreemding is toegestaan als de bestemming van het goed niet behouden blijft.

Artikel 42 van hetzelfde besluit voorziet in een sanctie: de volledige investeringssubsidie wordt teruggevorderd als de bepalingen van het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten geheel of gedeeltelijk niet nageleefd worden. Voor het creëren van grote cam-

pussen zijn zeker in een vrij recent verleden vervreemdingen gebeurd. Voor welk bedrag zal daar worden teruggevorderd, zodat die middelen voor andere zaken kunnen worden bestemd?

De heer Koen Helsen wijst er tot slot nog op dat de VIPA-kredieten zowat overal naar beneden gaan. Voor de Centra Algemeen Welzijnswerk komt er echter een vervijfvoudiging. Wat is de reden daarvan en waarom is er zo een groot verschil met bijvoorbeeld de ouderenvoorzieningen?

De minister antwoordt dat het geen probleem is om het eerste rapport, over de ziekenhuizen, al voor te leggen. Zijzelf had vragen bij dat rapport: dat er meer geld nodig is, is een evidentie. Voorts wordt verwezen naar het FFEU als mogelijke extra bron van financiering. Het beroep op het FFEU is elk jaar het resultaat van een politieke afweging van de diverse noden en is dus een labiele factor.

De PPS-formule werd vermeld, maar er werd wel bij vermeld dat dit alleen interessant kan zijn voor mega-projecten. Daar werden twee voorbeelden bij gegeven, maar ook daar werd niet bij gespecificeerd waarom het voor de private en de publieke sector interessant zou zijn om daarin te investeren. In het algemeen wordt wel gesteld dat de private investering moet worden gesitueerd in private, belendende dienstverlening (kapperszaken, cafetaria's, winkels, enzovoort) en dus niet moet worden verbonden aan de gezondheidsopdracht van het ziekenhuis zelf.

De minister zegt voorts dat zij heeft gevraagd naar hoe zo een PPS-formule er kan uitzien en naar een uitbreiding naar de ouderenvoorzieningen. Misschien moet het systeem van de vriendenlening, zoals bij startende bedrijven, onder de aandacht van de expertencommissie worden gebracht. In de vorige legislatuur is de Bevak-formule gelanceerd, maar ook die heeft niet de verhoopte middelen opgeleverd.

Wat de mogelijke sancties betreft bij verkoop, moet er toch rekening mee worden gehouden dat de infrastructuur bij schaalvergroting voor veel ziekenhuizen extra kosten meebrengt.

Mevrouw Karine Moykens bevestigt dat wanneer verschillende campussen tegelijk moeten worden uitgebaut en ze elk bijvoorbeeld een ontvangstruimte, een keuken, enzovoort hebben, dergelijke zaken maar eenmaal kunnen worden ingebracht federaal. Ziekenhuizen leiden daardoor vrij grote exploitatieverliezen.

De artikelen waarnaar de heer Helsen verwees, zijn ook gekend door de ziekenhuizen en de

rustoorden. Die instellingen gaan daar heel doelbewust mee om en zullen zelden of nooit een campus sluiten als er nog een risico van terugvordering bestaat. Bij de planning van bouwwerken wordt daar terdege rekening mee gehouden.

Wat de terugvorderingen betreft, is het zo dat er momenteel geen enkel gesubsidieerd goed is dat verkocht is met een andere bestemming zonder het akkoord van de minister. Als de regelgeving wordt gerespecteerd, is er geen terugvordering. Een aantal dossiers wordt wel nauwlettend gevolgd, zoals de Sint-Pieterssite in Leuven bijvoorbeeld, maar er is nog altijd niet verkocht.

Op de bedenking van de heer Helsen dat het bij ziekenhuizen ook om installaties kan gaan, antwoordt mevrouw Moykens dat installaties normaliter een andere afschrijvingstermijn hebben dan de gebouwen. Er wordt ter plaatse gecontroleerd of de infrastructuur aanwezig is en effectief gebruikt wordt. Als de infrastructuur toch voortijdig afgeschreven blijkt, moet ze worden vervangen met eigen middelen.

- *Algemeen*

De minister meldt nog dat een gedetailleerde actualisering van de aanvragen tot subsidiebelofte aan de leden zal worden bezorgd.

Programma 41.1 Algemeen welzijnsbeleid

- *Algemeen*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk over de begroting 2004 een brief heeft geschreven naar de commissieleden. In die brief worden een aantal knelpunten en bezorgdheden gesignaleerd. Zo wordt er bijvoorbeeld op gewezen dat er weinig ruimte is voor nieuwe initiatieven in het programma algemeen welzijnswerk. Dat is ook in andere sectoren het geval.

Mevrouw Van Den Heuvel zegt dat het Steunpunt terecht aandacht vraagt voor het begeleid wonen. Er moet worden geprobeerd daar meer middelen voor in te zetten, door samenwerking van verschillende departementen. Het Steunpunt kondigt aan dat daartoe een actie zal worden ondernomen, in de vorm van een voorstel van resolutie dat na de begrotingsbesprekingen aan de orde zou kunnen komen.

Het Steunpunt is er, volkomen terecht, wel zeer tevreden over dat de minister van Welzijn haar ver-

antwoordelijkheid heeft opgenomen inzake de neutrale ontmoetingsruimten. Het heeft er wel wat problemen mee dat de registratie in een aantal sectoren niet vlekkeloos verloopt en verwijst inzonderheid naar de zogenoemde boordtabellen. Kan de stand van zaken met betrekking tot die registraties worden gegeven ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel herinnert er in dit verband aan dat mevrouw Riet Van Cleuvenbergen hier eerder heeft gepleit voor een 'economisering' van een aantal onderdelen van Welzijn en Gezondheid. Deze vraag sluit hierbij aan.

Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk kaart ook de interlandelijke adoptie aan. Een aantal dingen zijn aflopend, maar moeten nog worden opgenomen. Het hoeft geen betoog dat dit een moeilijke situatie is. Tot slot wordt in de brief ook, terecht, de hoop uitgesproken dat er een decreet integrale jeugdzorg komt.

De minister zegt dat er in deze begroting inderdaad geen groei is voor het begeleid wonen, al blijft dat natuurlijk een belangrijk gegeven.

Wat de boordtabellen en de registratie betreft, meldt zij dat die werking is opgestart. De eerste resultaten zijn er en daaruit blijkt dat er op een analoge manier wordt gewerkt, zodat vergelijking en evaluatie mogelijk zal zijn. De boordtabellen worden in het licht van de eerste ervaringen licht aangepast, maar er blijkt toch tevredenheid over te bestaan.

Momenteel wordt aan een adoptiedecreet gewerkt. Dat zal wellicht begin 2004 worden voorgelegd. Het is nog niet uitgemaakt of het een geïntegreerd decreet wordt, dan wel afzonderlijke decreten rond landelijke en interlandelijke adoptie.

In verband met het decreet integrale jeugdhulp, zegt de minister dat zij een decretale verankering wil van de experimenten in de pilootregio's. Dat gebeurt in nauw overleg met de zes betrokken sectoren. Het enthousiasme bij de sectoren is alvast groot.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt in verband met de boordtabellen, of er plannen zijn voor een enveloppe-financiering. De sector algemeen welzijnswerk is daar vragende partij.

De minister antwoordt dat het momenteel nog te vroeg is om er al conclusies rond de financiering aan vast te knopen. Het systeem maakt wel duidelijke

lijk wie met welke opdracht bezig en welk gewicht dit heeft binnen de werking.

- Neutrale ontmoetingsruimten

De heer Jan Roegiers is erover verheugd dat er een oplossing is gevonden voor het probleem rond de neutrale ontmoetingsruimten. Toen het probleem hier in de commissie ter sprake werd gebracht, werd ook gemeld dat er overleg moest komen tussen de federale minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn. Er bleken zich immers een aantal knelpunten te bevinden op de snijlijn tussen Welzijn en Justitie. Voor de neutrale ontmoetingsruimten is er nu een oplossing, maar in de komende maanden zal er zich mogelijk een ander probleem aandienen. De vraag is dan ook in welke mate er structurele oplossingen zullen worden gevonden rond de diverse knelpunten. Hoever staat het met dat overleg ?

De minister antwoordt dat er momenteel 13 neutrale ontmoetingsruimten zijn, waarvan er 11 via de CAW's functioneren. Er wordt naar gestreefd dat voor allemaal zo te laten verlopen. Via overleg worden nu nagegaan hoe de twee overblijvende ontmoetingsruimten, in Hasselt en in Antwerpen, in die regeling kunnen worden ingepast.

Een samenwerkingsakkoord met de federale overheid blijkt jammer genoeg niet mogelijk, want minister van Justitie Onkelinx is daar momenteel niet toe bereid. Dat neemt niet weg dat een inventaris van de knelpunten is gemaakt. Er is weliswaar veel goede wil, maar het zou toch beter zijn dat er een akkoord komt.

De heer Roegiers vindt het positief dat Vlaanderen in elk geval het nodige heeft gedaan. Hij betreurt wel de houding van minister Onkelinx en vraagt dat het lijstje van de knelpunten wordt bezorgd.

- Lokaal sociaal beleid

De heer Koen Helsen merkt op dat in basisallocatie 12.30 een krediet van 654.000 euro is ingeschreven voor 'allerhande uitgaven in het kader van het lokaal sociaal beleid'. Als toelichting wordt vermeld dat dit krediet werd verhoogd gezien de opdracht vanuit basisallocatie 12.25 van hetzelfde programma en dat de middelen voor het ontwikkelen van een lokaal sociaal beleid zo worden samengevoegd. Betekent dit dat die middelen dan worden besteed aan de uitvoering van het decreet lokaal sociaal beleid ? Als dat niet zo is, waaraan worden die middelen dan wel besteed ?

De minister antwoordt dat de middelen louter worden samengebracht en dus niet naar een andere bestemming gaan.

De heer Patrick Bedert, adjunct-kabinetschef Welzijn en Gelijke Kansen, voegt daaraan toe dat het proces naar het sociaal beleid toe, daar mee vorm door krijgt. Alle voorbereidende initiatieven vanuit de cel lokaal sociaal beleid worden daardoor gedragen. Het gaat dus wel degelijk om ondersteuning van het decreet lokaal sociaal beleid dat wordt voorbereid.

- Zorgverzekering en Vlaams Zorgfonds

De heer Koen Helsen wijst erop dat de subsidies aan de zorgkassen toenemen met 458.000 euro en 27, 666 miljoen euro. Het gaat daarbij om de som van de effectieve tenlastenemingen, aanpassing aan de parameters vastgesteld door de regering en een forfaitair bedrag ter dekking van de administratiekosten. De stijging is te wijten aan meer tenlastenemingen. Hoe komt het dan dat de werkingssubsidies voor de zorgkassen, die dienen voor de zorgindicatoren, ongewijzigd blijven op 3,5 miljoen euro ? Moet dat bedrag niet mee evolueren ?

De heer Helsen vraagt voorts of er controlemechanismen zijn ingebouwd om na te gaan of de genie-ters van een uitkering daar wel degelijk recht op hebben. Hoeveel Vlamingen hebben de bijdrage niet vrijwillig betaald en zijn ambtshalve aangesloten bij het Vlaams Zorgfonds ?

Er zijn maatregelen getroffen om bicommunautaire instellingen gelijk te stellen met de Vlaamse instellingen voor de zorgverzekering. Heeft deze maatregel effect op het aantal aansluitingen in Brussel ?

De minister antwoordt dat de werkingssubsidies aan de zorgkassen voor de vergoeding van de indicatiestellers inderdaad ongewijzigd op 3,5 miljoen blijft. De opstartfase en de uitbreiding naar de inschaling score B op de Katz-schaal, waarmee meer werk gepaard ging, zijn achter de rug en nu kan op een reguliere manier verder worden gewerkt.

Er is controle voorzien op tien procent van de zorgbehoevende uitkeringsgerechtigden. Die controle gebeurt door de zorgkassen zelf. Als blijkt dat die controle niet voldoet, zal het op een meer autonome manier worden georganiseerd. Hoeveel mensen er precies ambtshalve zijn aangesloten, zal worden nagegaan.

Wat de gevolgen betreft van de aansluiting van de bicommunautaire rusthuizen, meldt de minister dat een schatting heeft uitgewezen dat het om iets meer dan 2.000 mensen extra zou gaan. Alles zal uiteraard afhangen van de bereidheid van de bicommunautaire instellingen om het met de Vlaamse overheid bereikte akkoord te willen tekenen. Ten vroegste op 1 januari zouden er uitkeringen kunnen zijn.

Programma 41.2 Bijzondere jeugdbijstand

- Werkingskosten instellingen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat enkele kranten zeer recent melding hebben gemaakt van een actie van een aantal Oost-Vlaamse instellingen voor bijzondere jeugdbijstand voor meer werkingsmiddelen. Er is blijkbaar een gesprek geweest met minister Byttebier. Kan enige toelichting worden gegeven over de problemen ?

De minister bevestigt dat zij op 24 november een gesprek heeft gehad met een delegatie. Er is op diverse terreinen vooruitgang geboekt, maar hun vraag om per jongere per dag 2 euro toe te kennen, heeft een te grote budgettaire impact. De stijging die in de voorliggende begroting is voorzien, is dan ook niet zo groot.

De instellingen klaagden aan dat zij niet over een reserve beschikken om bijvoorbeeld een kapotte stookolietank te vervangen. Sinds dit jaar is de vroegere indexering van 1,5 procent opgetrokken tot 2 procent, wat toch al iets meer ademruimte geeft. Bovendien kan de bijzondere jeugdzorg sinds dit jaar een beroep doen op VIPA voor de gebouwen en zo voor 60 procent subsidies krijgen. Het VIA-akkoord geldt ook in deze sector, zodat de lonen er zijn opgetrokken.

Een ander pijnpunt zit blijkbaar bij de werkdruk en de groter wordende problemen met en van de jongeren. Er is een werkgroep opgestart rond de problematiek van agressie in de instellingen. Er wordt ook nagegaan of en welke formules van 'time out' mogelijk zijn en of die niet meer moeten worden gepromoot. Niet elke voorziening blijkt daar immers gebruik van te maken.

De heer Jan Roegiers beaamt dat het omgaan met agressie een pijnpunt is in deze sector. Het probleem blijkt vooral te zijn dat veel mensen bereid zijn om bijscholing te volgen, maar dat de financiële middelen daarvoor ontbreken. Vanuit de sector wordt trouwens uitdrukkelijk gevraagd om in de opleiding uitdrukkelijk aandacht te besteden aan

het omgaan met agressie. Nu blijkt dat niet het geval. De heer Roegiers zal proberen constructieve voorstellen te doen die tegemoet komen aan de noden in de sector.

De minister zegt dat het probleem wel degelijk wordt erkend. De vraag zal zijn hoe dit in het beleid moet worden opgenomen. Het is de bedoeling om in plaats van het geld dat nu lineair wordt gevraagd, specifiek te omschrijven waarvoor ondersteuning nodig is en wat daarvoor concreet kan worden gedaan.

Programma 41.3 Bejaardenzorg

- Algemeen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat de financiële gevolgen van de veroudering van de bevolking een blijvend aandachtspunt moet zijn. Dat zal ongetwijfeld ook op het zorgcongres in december aan bod komen.

- Participatie

Mevrouw Ria Van Den Heuvel hoopt dat na de begrotingsbesprekingen snel werk zal kunnen worden gemaakt van het decreet inzake de participatie van ouderen. Het is wel jammer dat van het ambitieuze project rond een vernieuwd ouderenbeleid tijdens deze legislatuur maar een beperkt deel kon worden gerealiseerd. Misschien moet er met de conclusies die uit de verschillende werkgroepen zijn gekomen aan het werk worden gegaan, zodat er ook een parlementaire neerslag is.

De minister zegt dat ook zij hoopt dat het decreet rond ouderenparticipatie snel tot een goed einde zal kunnen worden gebracht. Zij vindt het zelf ook jammer dat het zorgdecreet er nog niet is kunnen komen, maar het bleek onhaalbaar om nog deze legislatuur een dergelijk 'megadecreet' af te ronden. De suggestie om de conclusies mee te nemen naar het parlement, lijkt haar een zeer goed idee. Op die manier kan het werk worden gevaloriseerd met het oog op de volgende legislatuur.

- Experimentele initiatieven

De heer Koen Helsen vindt het een goede zaak dat er middelen naar de ondersteuning van experimentele initiatieven gaan. Op die manier kan immers werk worden gemaakt van zorgvernieuwing. Kan worden meegedeeld welke initiatieven gesubsidieerd worden, welke resultaten werden gehaald en wat daarmee zal gebeuren ?

De heer Patrick Bedert zegt namens de minister dat de inventaris bestaat en zal worden voorgelegd.

- Animatiewerking

De heer Koen Helsen merkt op dat 496,3 voltijdse equivalenten met een vroeger DAC-statuut werden geregulariseerd via de subsidiëring van de animatiewerking in de rusthuizen. De niet-vzw rustoorden hebben wel de verplichting om een animator in dienst te nemen, maar kunnen niet meegenieten van de subsidiëring daarvoor via de regularisering van de DAC-ers. Uit de toelichting blijkt dat de subsidiëring beperkt is tot de vzw's. De VLD-fractie vindt dat onaanvaardbaar. Daaruit kan eigenlijk worden afgeleid dat dit de houding van de minister bepaalt tegenover de rusthuizen die geen vzw-statuut hebben.

De heer Helsen wijst er voorts op dat van de instellingen wordt verwacht dat ze een visie uitschrijven rond de animatiefunctie. Dat brengt heel wat papierwerk mee en het is nog de vraag of de animatie daardoor beter wordt. Wat is het standpunt van de minister dienaangaande ?

De minister antwoordt dat zijzelf niet gelukkig is met het feit dat niet-vzw's wel de verplichting hebben, maar geen subsidiëring. De vraag hoe dat kan worden gelijkgeschakeld, moet samen worden gezien met het prijskaartje dat daaraan vasthangt. Er is in geen geval sprake van een politieke keuze tegen nv's. Het is zeker niet zo dat de rusthuizen met een nv-statuut allemaal duur zijn en veel middelen hebben. Veel nv's blijken evenveel financiële zorgen te hebben als vzw's.

Of er inderdaad te veel papierwerk gepaard gaat met het uitwerken van een visie over de animatiefunctie, zal worden nagegaan. Als blijkt dat het om overbodig papierwerk gaat, is dat niet nodig. Het is wel zo dat het om een nieuwe functie gaat, zodat het interessant kan zijn om te vernemen wat de meerwaarde ervan is.

- Demonstratieprojecten

De heer Koen Helsen stipt aan dat al voor de derde keer middelen worden ingeschreven voor demonstratieprojecten. Zijn er tussentijdse rapporten en kunnen die worden voorgelegd ?

De heer Patrick Bedert zegt namens de minister dat ook hiervan een inventaris bestaat die zal worden voorgelegd.

Programma 41.4 Gezinszaken

a. Kind en Gezin

- Middelen

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal van Kind en Gezin, wijst erop dat de totale werkingsdotatie, goedgekeurd door de Vlaamse regering, 256,311 miljoen euro bedraagt. Alle activiteiten die ontwikkeld worden, kunnen daarmee worden voortgezet.

Tevens is voorzien in een aantal bijkomende financieringen. De belangrijkste daarvan zijn de toepassing van het VIA-akkoord met betrekking tot 2003, kredieten voor de indexering van lonen en de aanpassing aan de inflatie, kredieten voor de financiering van de stijging van de pensioenlasten van de ambtenaren, het bijkrediet voor de financiering van het sociaal vangnet voor de onthaalouders en dotaties met betrekking tot de loondrift in de kinderopvang en in de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning.

- VIA-akkoorden

De heer Roegiers vraagt dat een schriftelijk overzicht wordt bezorgd van de stand van zaken van de uitvoering van de VIA-akkoorden.

De heer Lieven Vandenberghe zegt dat er zich voornamelijk een probleem aandient met de DAC-ers. Een overzicht kan zeker ter beschikking worden gesteld.

- Vertrouwen centra kindermishandeling (VCK's)

Mevrouw Ria Van Den Heuvel pleit ervoor om bij de subsidiëring van de VCK's de stedelijke problematiek zwaarder te laten doorwegen. Zij herinnert eraan dat ze dit ook eerder al heeft gedaan. Ze heeft er begrip voor dat het bijzonder moeilijk is om daarover tot een vergelijk te komen met de diverse centra.

Ze wil de vraag niettemin opnieuw stellen omdat ze op de hoogte is gebracht van de problemen bij het Antwerpse vertrouwen centrum. Dat centrum had met resterende middelen, die nu aflopen, van het SIF (Sociaal Impulsfonds) een aantal voorzieningen en diensten uitgewerkt die niet gesubsidieerd kunnen worden via de gewone subsidiëring uit Vlaanderen. Door onder meer de herschikking van het SIF en door de overheveling van die middelen van de stad naar het OCMW, was er de drei-

ging dat de dienstenlening zou wegvallen. Er is gelukkig een vergelijk bereikt dat het OCMW nog voor een jaar daarvoor zou instaan. De vraag blijft echter legitiem hoe de verstedelijking en de daarmee gepaard gaande problemen, kunnen verrekend worden in de subsidiëring. Een aanpassing is daar wenselijk en noodzakelijk.

De heer Lieven Vandenberghe zegt dat de minister van plan is om een aantal initiatieven te nemen. Er is door Kind en Gezin een voorstel ingediend voor de aanpak van de discussie daarover, want de stedelijke problematiek is maar één van de elementen, naast nogal wat andere. Het grootste probleem is dat de centra overvraagd worden en dat probleem moet structureel worden bekeken.

De voorzitter deelt nog mee dat het toekomstrapport Kind en Gezin afzonderlijk zal worden voorgelegd, vermoedelijk begin volgend jaar.

b. Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin

- *Opvoedingsondersteuning*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel herinnert eraan dat zij bij de tweede begrotingsaanpassing 2003 heeft betreurd dat het krediet voor opvoedingsondersteuning wordt verminderd. Het is geen goede zaak dat die vermindering wordt doorgetrokken in 2004, want er is wel degelijk nood aan opvoedingsondersteuning. Zij pleit er dan ook voor om daar iets aan te doen en na te gaan hoe de opvoedingsondersteuning op een goede manier kan worden georganiseerd.

De heer Koen Helsen sluit zich hierbij aan vraagt in welke mate de overheid de mogelijkheid van subsidiëring bekend maakt.

De minister antwoordt dat de informatie beschikbaar en zeer toegankelijk is. De aanvraagformulieren zijn beschikbaar via internet en bij de administratie welzijnzorg. Het probleem is wellicht niet de onbekendheid, maar vermoedelijk vooral dat het maar om een relatief beperkt subsidiebedrag gaat : 75 euro per activiteit. Om het maximum van 5.400 euro te halen, moeten dus 72 activiteiten per jaar worden georganiseerd. Er moet met andere woorden veel worden gedaan om een kleine subsidie te krijgen.

De minister is het er echter mee eens dat de problematiek wel degelijk bestaat en neemt de opmerking dan ook mee. Er moet worden bekeken of een vereenvoudiging mogelijk is. Als dat tot meer aan-

vragen leidt, moet dat zeker in een begrotingsherziening kunnen worden opgenomen.

- *Lokale dienstencentra, dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf*

De heer Koen Helsen wijst erop dat er van de geprogrammeerde 570 lokale dienstencentra, nog maar 141 erkend zijn. Hoe is dat grote verschil te verklaren en hoe wil men het aantal erkenningen doen toenemen ?

Dezelfde vraag kan worden gesteld voor de dagverzorgingscentra, waar van de geprogrammeerde 200 centra er nog maar 77 erkend zijn en voor de centra voor kortverblijf. Bij laatstvermelde centra valt op dat het allemaal diensten zijn die thuisverblijvende bejaarden moeten ondersteunen. Wat is daar de aanpak ? Welke visie is er inzake de samenwerking met het sociaal huis ?

De minister zegt dat bij het begin van de legislatuur werd nagegaan hoeveel centra er zouden moeten zijn. In de begroting is het aantal bestaande centra te vinden. Het verschil heeft dus geen betrekking op centra die nog niet zijn erkend. Het betekent wel dat er nog veel blinde vlekken zijn op de sociale kaart in Vlaanderen.

Zeker bij de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf hangt ook veel af van de dynamiek van de plaatselijke ziekenhuizen en de OCMW's. Dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf zijn vaak gelieerd aan een bestaand rusthuis of bevinden zich vaak in de omgeving ervan. Dat kan een hefboom zijn om voor meer initiatief te zorgen. Een andere hefboom wordt hopelijk de opdeling in zorgregio's. Een dagverzorgingscentrum kan daar goed in passen. Zeker zal ook het opzetten van sociale huizen een dynamiek te weegbrengen waardoor initiatieven voor dagverzorging en kortverblijf worden genomen.

De minister beklemtoont nog dat wel voor ogen moet worden gehouden dat het uitschrijven van een totaalvisie over het combineren van dagverzorging met thuisopvang wat tijd vraagt. Als men wil dat het goed ingebed is, moet het terdege uitgeschreven worden en daar moet de tijd voor worden genomen.

- *Projecten*

De heer Koen Helsen stipt aan dat in 2003 15 projecten voor thuiszorg werden goedgekeurd, voor een totaal subsidiebedrag van 372.000 euro. Waar-

over gingen die projecten ? Zijn er al tussentijdse rapporten over de resultaten beschikbaar ?

De heer Patrick Bedert zegt namens de minister dat 16 projecten zijn goedgekeurd zijn rond 5 thema's : centraal meldpunt ouderenmisbehandeling, integratie ouderenverenigingen en socio-culturele verenigingen in de lokale dienstencentra, geïntegreerde naadloze zorg door thuiszorg- en residentiële ouderenvoorzieningen, lokale dienstencentra en zelforganisaties die specifieke acties ondernemen ten aanzien van allochtone ouderen en de tijdelijke opvang in gastgezinnen.

De minister voegt hieraan toe dat het om projecten gaat die nog in een opstartfase zitten. Er is ook een projectendag rond georganiseerd , omdat de projecten van elkaar kunnen leren. In de loop van het komende jaar zal moeten blijken hoe een en ander verloopt.

Programma 41.5 Gehandicaptenzorg

- Algemeen

De minister vindt het opvallend dat het programma 41.5 het recurrente beleid omvat, maar wijst vooral op de nieuwe initiatieven voor 2004. Er werd een duidelijke inventaris opgemaakt van de doelstellingen voor de komende jaren. Er wordt verder gegaan op de ingeslagen weg, maar niet blindelings : het is duidelijk dat een en ander moet bijgeschaafd en bijgestuurd worden.

De minister haalt enkele opvallende accenten aan in het meerjarenplan, onder meer de uitbreiding van het persoonlijk assistentiebudget (PAB) en de ambulante residentiële zorg. Het bedrag dat voor deze residentiële zorg uitgetrokken wordt omvat een half miljoen euro voor gedetineerden met een mentale handicap die ingeschreven zijn in het Vlaams Fonds. Voor die doelgroep moet immers een gepaste oplossing gevonden worden.

In het licht van de werkdruk van opvoeders en hulpverleners, is voorzien in versterking van de omkadering van tehuizen voor werkenden : per 80 erkende werkplaatsen kan 1 extra licentiaat in dienst genomen worden. Het aandeel zelfstandig wonen voor personen met MS moet geharmoniseerd worden met de andere diensten voor zelfstandig wonen. Daar wordt op jaarbasis 100.000 euro voor voorzien.

De minister zegt verder dat er steeds meer aanvragen zijn voor inschrijving en dat de procedure zeer lang is. Daarom wil zij voltijdse equivalenten vrij-

stellen om de aanvragen beter op te volgen en de procedure in te korten. De wachttijden voor onderzoek in de centra voor ontwikkelingsstoornissen moeten ingekort worden, terwijl de capaciteit moet opgedreven worden en de vergoedingen voor het personeel opgetrokken moeten worden.

Het nieuwe plan over zorgvernieuwing en persoonsgebonden budget vraagt om een versterking van de studiedienst van het Vlaams Fonds, omdat tegelijkertijd de trajectbegeleiding zal ingevoerd worden. Er komt een Vlaams platform dat die trajectbegeleiding op zich zal nemen, en ook daarvoor wordt het nodige geld uitgetrokken, samen met de heroriëntering van twee andere subsidies.

De centrale zorgsturing zal geheroënteerd worden naar een convenant met regionale overlegnetwerken. Daarvoor zullen bij het Vlaams Fonds stafmedewerkers aangetrokken worden en is een herschikking van de middelen (500.000 euro) noodzakelijk. Een regionale werking vergt een permanente bewaking, vandaar dat een budget wordt ingeschreven om de vertegenwoordiging van de verwijzende instanties in het regionaal overleg te ondersteunen.

De minister beklemtoont tot slot nog dat goed moet worden bewaakt dat de projecten PAB en persoonsgebonden budget (PGB) wel degelijk de eigenlijke doelgroep bereiken.

Mevrouw Ann De Martelaer zegt dat zij een zeer goed gevoel heeft bij de voorliggende begroting. Tussen 1999 en vandaag is er onmiskenbaar een enorme weg afgelegd. Zij is fier over wat in de loop van de laatste vier jaar gepresteerd werd, ook de mensen van het Vlaams Fonds verdienen lof voor het gepresteerde werk.

Concreet verwijst zij naar maart laatstleden, toen het Vlaams Fonds met cijfermateriaal en een duidelijke planning over de uitbreiding van de zorgverstrekking uitpakte. Het was de eerste maal dat zoiets gebeurde. Er werd toen duidelijk uitgetekend wat de doelstellingen waren, hoe die bereikt zouden worden en hoeveel dat zou gaan kosten. De nodige kredieten daarvoor werden dan ook concreet ingeschreven.

Mevrouw De Martelaer is ook tevreden omdat de doelstelling van een PAB voor 1.000 gezinnen of personen gerealiseerd werd, te meer omdat PAB's pas in 1999 als proefproject opgestart werden.

Zij haalt als tweede punt het persoonsgebonden budget (PGB) aan. Het PGB is in december 2000

gestemd, maar het gaat tot op dit moment enkel om een decreet. In de beleidsbrief wordt meegegeeld dat er een kader komt om de nodige fundamentele hervorming in de gehandicaptensector uit te werken. Voor het Vlaams Fonds is dit een zware opdracht geweest en het is een goede beleidslijn om de studiedienst en de stafdienst van het Vlaams fonds te versterken met experts uit verschillende disciplines om het concrete beleid en coördinatie voor te bereiden.

Als derde punt stelt mevrouw De Martelaer vast dat het Regionale Overleg in de Gehandicaptensector (ROG) op een andere manier samenwerkt dan vier of vijf jaar geleden. Vroeger zat men veel meer aan tafel om de wachtlijsten te inventariseren en na te gaan wie wat ging doen. Door de manier waarop vorig jaar de extra middelen werden ingezet en de opdracht die er was om die middelen te besteden aan de mensen met de hoogste urgentiecode, is men binnen het ROG veel meer met mekaar gaan overleggen. Op dit moment zijn het enthousiasme en de motivatie aanwezig om op regionaal vlak samen te zoeken naar oplossingen, en minder als concurrenten te werken.

Ten vierde vindt mevrouw De Martelaer de trajectbegeleiding voor personen met een handicap zeer belangrijk. Ze is van oordeel dat het een goede zaak is om de verantwoordelijkheid van de trajectbegeleiding bij een platform van gebruikers te leggen, omdat het de gebruikers zijn die het beste weten op welke manier hun zorg het best georganiseerd wordt. Het is haar overtuiging dat dit platform de nodige professionele ondersteuning zal zoeken.

Mevrouw De Martelaer is ook verheugd dat er 500.000 euro extra uitgetrokken wordt om het strategisch plan voor hulp en dienstverlening aan de groep van geïnterneerde personen met een mentale handicap te ondersteunen. Het is goed dat dit expliciet in de beleidsbrief staat en dat het Vlaams fonds instructies krijgt om het uitbreidingsbeleid in de sector voor deze doelgroep te steunen. Een laatste vaststelling is dat de personeelsnorm voor de tehuizen voor werkenden en de diensten zelfstandig wonen voor personen met multiple sclerose aangepast wordt. Het is belangrijk dat deze aanpassing gebeurd is.

Als conclusie stelt mevrouw De Martelaer dat er ongetwijfeld nog een lange weg af te leggen is, maar dat zonder twijfel de goede weg wordt gevolgd.

De heer Koen Helsen is het eens met de positieve commentaar van mevrouw De Martelaer. Er is 20 miljoen euro vrijgemaakt om de wachtlijsten weg te werken. Er wordt 5 miljoen euro toegekend aan het PAB. De achterstand bij de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen wordt weggewerkt. Er wordt in 500.000 euro voorzien voor de geïnterneerden met een dossier bij het Vlaams Fonds. Welke instellingen zijn echter bereid om deze groep op te vangen ?

- *Middelen*

De heer Felix Strackx zegt dat het uiteraard positief is dat het budget voor het Vlaams Fonds toeneemt met 34 miljoen euro. De sector kampt de laatste jaren immers met grote problemen. In theorie worden er met dat geld 1.000 extra plaatsen gecreëerd. In de realiteit is er echter maar 20 miljoen euro bestemd voor het wegwerken van die wachtlijsten, wat 600 extra plaatsen vertegenwoordigt. Van die 20 miljoen euro is één vierde voorzien voor het toekennen van extra persoonlijke assistentiebudgetten, wat veel lijkt, maar uiteindelijk over maximum 200 extra budgetten gaat.

Volgens de heer Strackx is dit ruim onvoldoende. Zullen met deze begroting de ambities van de regering om de wachtlijsten weg te werken binnen de gestelde termijn waargemaakt worden ? Hijzelf vreest dat de geleverde inspanning onvoldoende groot is.

Mevrouw Sonja Becq verwijst naar de discussie die vorig jaar werd gevoerd over constant beleid en nieuwe middelen. Toen werd gezegd dat er niet was gesleuteld aan het constant beleid en dat er voldoende middelen waren voor de bestaande voorzieningen en voor de huidige dienstverlening aan personen met een handicap. In het licht van de tussenkomst van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer naar aanleiding van de begrotingscontrole, moet worden gevreesd dat deze vraag opnieuw rijst. Wordt er in de begroting rekening gehouden met anciënniteit, met indexering en met de vraag naar betaling van voorschotten ? Deze betalingen zijn op dit ogenblik geblokkeerd en een deel ervan is doorgeschoven naar volgend jaar. Welke bedragen worden er doorgeschoven van 2003 naar 2004 ? Waar is het supplement dat daarvoor nodig is, terug te vinden in de begroting en hoe groot is dat bedrag ? Zullen de voorzieningen in 2004 opnieuw moeten vaststellen dat ze hun voorschotten niet tijdig krijgen en dat er eigenlijk onvoldoende begroot was ?

Mevrouw Ingrid van Kessel erkent dat het begrotingsontwerp positieve dingen bevat, maar meent dat de hele discussie toch wordt overschaduwed door de problemen met de betaling van de lopende rekeningen. Ook het Rekenhof maakte opmerkingen over die achterstallen. De minister hoopt blijkbaar op een technische oplossing. In welke mate komt er effectief een stijging voor het constante beleid ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen waarschuwt dat de vele aankondigingen inzake inburgering, armoedebestrijding en wegwerking van wachtlijsten bij de publieke opinie verwachtingen scheppen. Een aankondiging volstaat evenwel niet voor een oplossing en mensen worden zo teleurgesteld. Dat schaadt het vertrouwen. Zij stuurde de passages van de beleidsbrief over het VFSIPH door naar een aantal voorzieningen en geeft een overzicht van de opvallendste reacties. Zo wordt geregeld bezwaar gemaakt tegen de regeling voor bouwwerken dat de voorzieningen zelf 40% van de investeringskosten op zich moeten nemen. Bovendien moet men wachten op de overige 60%, al is die wachttijd gelukkig minder lang in de ouderenzorg.

De subsidies aan de voorzieningen blijken niet meer te volstaan om te voldoen aan de federale en Vlaamse verplichtingen. Zelfs de raad van bestuur van het VFSIPH geeft dat toe. Ook het kwaliteitsdenken brengt nieuwe verplichtingen mee. De kosten voor erelonen nemen toe, evenals die voor verzekering, automatisering, preventie, kwaliteitszorg, de naleving van de milieureglementering enzovoort. De voorzieningen staan enorm onder druk en de potjes van de kloosterordes raken langzamerhand leeg.

De voorzieningen zijn ook ontevreden over het feit dat bij een toegestane uitbreiding slechts 80% van het personeelskader gesubsidieerd wordt. Klopt dat ? Voor beslissingen over hulpmiddelen zouden de wachttijden oplopen tot meer dan 6 maanden. Tegelijk beweert de Vlaamse overheid thuiszorg te willen ondersteunen. Ook werkgevers die personen met een handicap in dienst willen nemen, zouden erg lang moeten wachten op de Vlaamse inschakelingspremie.

Mevrouw Van Cleuvenbergen wijst op de bijkomende problemen, en dus kosten, die worden meegebracht door de veroudering van de betrokken bevolkingsgroep. De levensverwachting van personen met een handicap neemt gelukkig gestaag toe, maar er zijn onvoldoende voorzieningen. Zij pleit voor een pro-actieve sturing door de overheid van de aanpak van dit probleem.

In het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid zullen Arbeid en Werkgelegenheid onder Economie ressorteren. Zullen ook de bijhorende middelen, die nu nog in de middelenbegroting van het VFSIPH zitten, als geheel meegenomen worden ? De initiatieven voor de tewerkstelling van gehandicapten krijgen vaak VIPA-subsidies, maar binnen Economie bestaan die subsidies niet.

De minister merkt op dat de uitbreiding die voorzien is voor 2003, zeker zal worden uitgevoerd. De gelden waarin hiervoor voorzien is bij de begrotingsherziening, 14,6 miljoen euro, zullen worden aangewend tussen 1 januari en 31 augustus. Voor het uitbreidingsbeleid van 2004 wordt volgens de minister een budget van 7,5 miljoen euro uitgetrokken. Dit kan worden aangewend vanaf 1 september 2004.

De minister zegt dat er dit jaar inzake het constant beleid een voorzien tekort zal zijn van 24 miljoen euro. Dat probleem wordt volgens haar onderzocht. De raad van bestuur moet volgende week beslissen welke oplossing zal gekozen worden. De minister wijst er op dat het dossier niet met technische onverschilligheid wordt behandeld, zoals bepaalde kranten beweerden, maar dat het ook voorgelegd wordt aan de regering. Hoewel er politiek overleg wordt gehouden over het probleem, zal men nog steeds keuzes moeten maken tussen de verschillende oplossingen die technisch haalbaar zijn. De minister wil niet de plaats van de raad van bestuur innemen en kan dus nog geen oplossingen voorleggen. Zij betreurt dat dit voorzien kastekort de plannen voor 2004 overschaduwet.

Mevrouw Ingrid van Kessel zegt dat deze opmerking al eerder werd gehoord. Zij beweert eveneens dat er volgens het Rekenhof slechts één technische oplossing mogelijk is, namelijk een verhoging van de dotatie aan het Vlaams Fonds. Dit moet volgens haar in de komende begrotingswijzigingen gebeuren. Indien men niet voorziet in een verhoging van de middelen voor het constant beleid van volgend jaar, zal hetzelfde probleem in september weer opduiken.

De minister zegt dat ze de nodige middelen heeft gekregen om de begroting in evenwicht te houden. Zij is blij dat het technisch probleem eerst politiek kan worden besproken, zodat de stemming over het dossier later kan gebeuren. De minister respecteert de raad van bestuur en verwacht dat deze het probleem behandelt.

Mevrouw Becq werpt echter tegen dat het Vlaams Fonds werkt met de middelen die worden toegewe-

zen. Zij vindt dat het de taak van de minister is om een verhoging van de middelen voor de regering te verdedigen.

De heer Koen Helsen vraagt hoeveel het Vlaams Fonds minder uitgeeft vanwege de wettelijke subrogatie.

De heer Jef Foubert, administrateur-generaal van het VFSIPH, antwoordt dat over de effecten van de subrogatie op budgettair vlak nog niet veel kan worden gezegd. Deze dossiers zijn immers allemaal nog in een beginfase, aangezien vroeger enkel een contractuele toepassing bestond die voorzorg in een recuperatie van de hulpmiddelen wanneer een vergoeding werd toegewezen door een verzekeraar.

De heer Helsen vraagt zich af of de begroting voorziet in deze uitgaven.

De heer Foubert wijst er voorts op dat de operatie Beter Bestuurlijk Beleid met de overdracht van middelen naar een andere administratie wordt weerspiegeld in de begroting en de rekeningen van het Vlaams Fonds. Hij geeft toe dat er vaak alarmerende geruchten oprijzen over de managementondersteuning van het Vlaams Fonds, die zou worden ondergebracht bij Tewerkstelling. De bevoegdheden en bijhorende budgetten zijn volgens hem zeer duidelijk af te leiden uit de begroting.

Op de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen over de 80 procent personeel, antwoordt de heer Hugo Van Geel, afdelingshoofd van het VFSIPH, dat er bij een uitbreiding 80 procent wordt gegeven. Dat betekent echter niet dat iedereen maar aan 80 procent werkt. Gemiddeld is er over de hele sector een personeelsbezetting van 85 tot 90 procent. De bijpassingen gebeuren met de screening naar de zorgbehoeften. De zwaarste zorgbehoeften zullen straks 100 procent krijgen als daarvoor binnen het budget de nodige middelen voorhanden zijn. Dat is vorig jaar in de task force ook zo gebeurd. De aantallen die aangehaald zijn, worden berekend door het totale budget te delen door een refertebedrag. Dat is het gemiddelde van de kost van een plaats in een tehuis, een plaats in een internaat en een ambulante plaats. De reële invulling gebeurt door de personeelstoewijzing. Als er ruimte te vinden is in het verschil tussen de reële personeelstoewijzing en het algemene gemiddelde, kan er meer personeel komen, gebaseerd op de screening op de schaal van van den Boer en de CGZ-schaal.

Mevrouw Becq vraagt naar meer uitleg over de congruentie tussen de VIPA-erkenningen en de er-

kenningen voor het aantal plaatsen. Ook vraagt zij zich af welk personeelslid de ROG's zal versterken. Volgens haar kan dit zowel een personeelslid van het Vlaams Fonds als van de provincie zijn. Van welke organisatie zullen deze ambtenaren afhankelijk zijn en hoe zal de samenwerking verlopen? Voor deze versterking werd 471.000 euro voorzien, die niet zal worden aangewend voor uitbreidingen.

De minister stelt dat er duidelijke keuzes worden gemaakt voor 2004: er komt extra personeel. Hoe dat wordt ingezet, zal de komende weken worden verduidelijkt.

Wat betreft de vraag naar het convergeren van bouwplannen enerzijds en extra plaatsen anderzijds, verwacht de minister van het Vlaams Fonds een inventaris van de geplande bouwprojecten. Die moet dan gekoppeld worden aan de meerjareninvesteringplannen.

Mevrouw Becq wil weten of de voorzieningen dan zeker zijn dat ze de volgende jaren de erkenningen kunnen krijgen.

De minister herhaalt dat ze van plan is om beide dynamieken duidelijk aan elkaar te koppelen. Daaruit zal voortspuiten welke beloften er voor wanneer komen.

- Wachtlijsten

Mevrouw Sonja Becq vindt het wegwerken van de wachtlijsten een prioriteit. Ze stelt dat deze problematiek in deze legislatuur wel in de aandacht is gebracht maar in de realiteit eigenlijk groter is geworden. Wat is de huidige toestand van de wachtlijsten, met de verschillende categorieën van de urgentiecodes? De vroegere studies van het Vlaams Fonds over in- en uitstroom en mogelijke prognoses kunnen model staan voor programmering en vooruitkijken, ook in de ouderenzorg en andere sectoren.

Voor de realisatiebasis 2004 is hier sprake van bedragen van 1,647 miljoen euro en 4,937 miljoen euro die blijkbaar expliciet bestemd zijn voor de uitbreiding van het aantal plaatsen. Andere belangrijke elementen zijn evenwel de versterking voor de omkadering van tehuizen voor werkenden en de harmonisering van de ADL-personeelsnorm. De concrete betekenis van deze uitbreiding voor de mensen zal voor velen een teleurstelling zijn, temeer omdat de realisatie niet mogelijk zal zijn vanaf 1 januari. Dit zal niet de inhaalbeweging zijn die de betrokkenen verwachten. Hoeveel mensen

van de wachtlijst zullen volgend jaar een plaats vinden ? Hoelang zal de wachttijd zijn voor de mensen die dit jaar niet aan bod komen ?

Mevrouw Ingrid van Kessel stipt aan dat er ook 7,5 miljoen euro voor bijkomende plaatsen uitgetrokken zou worden, maar dat er al bij de begrotingscontrole meteen om pragmatisme werd gevraagd. De voorzieningen zouden niet al te kritisch zijn over het beleid, zegt men. Mevrouw van Kessel zegt dat zij dat echter wel is. Er zijn immers al jaren zo veel wachtenden. Men had toch kunnen anticiperen op een hogere realisatiegraad ? De minister vraagt om te kijken naar wat gerealiseerd is in de afgelopen jaren, maar was er geen versnelling beloofd door de vorige minister-president ?

Mevrouw van Kessel pleit voor een realistischer inschatting van het aantal bijkomende plaatsen en voor een ambitieuzere realisatiegraad. Zij herinnert aan de gezamenlijke persmededeling destijds van het PPG en het Welzijnsverbond dat de voorzieningen best in staat waren om, sneller dan het VFSIPH voorzag, bijkomende plaatsen te realiseren om sneller de wachtlijsten weg te werken. Minister Vogels wees dat toen af met de repliek dat die plaatsen onvoldoende kwaliteitsvol zouden zijn.

Mevrouw van Kessel begrijpt wel de terughoudendheid van de voorzieningen om snel nieuwe plaatsen in te richten, want zij worden voortdurend geconfronteerd met laattijdige uitbetalingen. De wachtende gehandicapten zijn echter de dupe van dat verhaal.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat het Vlaams Fonds op 8 juli 2003 op zijn website meldde dat vanaf oktober 2003 gestart zou worden met de opmaak van een gericht uitbreidingsbeleid, zodat begin 2004 al een antwoord kan worden geboden op dringende hulpvragen van personen met een handicap en hun families die al in 2003 zijn gesteld. In de beleidsbrief van minister Byttebier staat echter dat het uitbreidingsbeleid pas in september 2004 van start zal gaan.

Omdat de bijkomende plaatsen bestemd zijn voor de mensen op de wachtlijst met urgentiecode 1, zouden de mensen op de wachtlijst met urgentiecodes 2, 3 en 4 eigenlijk door het reguliere beleid geholpen moeten worden.

Nog volgens mevrouw Van Cleuvenbergen is het regionale overleg niet de aangewezen instantie om een lijst op te stellen van de meest dringende zorgvragers, vooral omdat men moet uitgaan van een

plaatsgebrek. De spreekster vraagt of men daartoe dezelfde criteria gebruikt in alle regio's. In Limburg gebruikt men de volgende criteria : beide ouders zijn overleden, beide ouders zijn juridisch onbekwaam verklaard of uit de ouderlijke macht ontzet, een alleenstaande ouder of beide ouders zijn definitief in een zorginstelling opgenomen.

Mensen die thuis zorg dragen voor een persoon met een handicap, mogen niet zonder enig perspectief op een wachtlijst met urgentiecode 2, 3 of 4 geplaatst worden. De spreekster benadrukt dat deze drie groepen niet uit het oog verloren mogen worden.

In Limburg is voor 21 volwassenen en voor 14 minderjarigen een oplossing gevonden in fase 1. Tussen 31 december 2002 en 30 juni 2003 is de Limburgse wachtlijst met urgentiecode 1 gestegen van 610 naar 851. Dat dient evenwel gerelativeerd te worden, want de wachtlijst was in december misschien nog niet volledig. Zijn de personen met een mentale handicap die in de psychiatrie verblijven of in de gevangenis zitten ondertussen al geregistreerd ? Er zijn weliswaar meer zorgvragen dan zorgvragers, maar deze opmerking geldt zowel voor de lijst van december als voor de lijst van juni.

Ook bij de registratie voor thuisbegeleiding werkt men voortaan met urgentiecodes. Logeerfuncties en kortverblijf worden zelden geregistreerd op de centrale wachtlijsten omdat deze zorgvormen enkel in acute crisissituaties gevraagd worden. Worden de mensen in overtal nog altijd afzonderlijk geregistreerd ?

Vervolgens merkt mevrouw Van Cleuvenbergen op dat de Limburgse lijst wellicht ook zorgvragen uit Antwerpen bevat. Het Vlaams Fonds registreert op basis van het domicilie, terwijl de provincies op basis van de zorgvraag registreren. In het decreet over de zorgregio gaat men uit van de vragers. Dat zal mogelijk leiden tot afwijkende cijfergegevens.

Zijn er nog personen die weigeren in te gaan op de aangeboden plaats ? Wordt dat geregistreerd ? Omdat de centrale wachtlijst daar geen zicht op geeft, worden best cijfers per provincie voorgelegd.

De minister zegt dat er tussen 2000 en 2003 4.900 plaatsen bij gekomen zijn. Nu komen er dankzij het uitbreidingsbeleid 200 PAB-plaatsen en 800 plaatsen, ambulante en in voorzieningen, bij. Opvang in voorzieningen en ambulante opvang worden gecombineerd. Als voorzieningen niet onmiddellijk opvang kunnen bieden, is het, door de convenants, ook mogelijk om ondersteuning en hulp aan huis te

bieden. De 2,5 miljoen euro extra zorgt dus voor 1.000 extra plaatsen. De keuze tussen de verschillende formules wordt trouwens geapprecieerd door de personen met een handicap.

De minister zegt dat de studie over de wachtlijsten in maart 2003 in de commissie besproken is. De gegevens worden voortdurend geactualiseerd. Als de commissieleden dat wensen, kan zij opnieuw een overzicht geven van de juiste samenstelling van de wachtlijsten.

Mevrouw Becq hoopt dat men snel duidelijkheid kan geven over de omvang van de wachtlijsten van het Vlaams Fonds en over het constant beleid. Deze gegevens moeten volgens haar bekend zijn voordat de begrotingsbesprekingen worden afgesloten.

De minister belooft de evolutie nauwgezet bij te houden.

De heer Hugo Van Geel merkt op dat er volgende week een vergadering van het overlegcomité van de Centrale Wachtlijst (CWL) plaatsvindt, waarop de resultaten van 30 juni besproken worden. Als het rapport goedgekeurd wordt, zal het worden vrijgegeven voor het einde van de volgende week.

De heer Strackx wil nog verduidelijking over de wachtlijst en de nieuwe plaatsen. Zijn geïmproviseerde berekeningen van de bijkomende plaatsen klopten, voor wat betreft de PAB's, volledig : het gaat om 200 plaatsen. Voor de ambulante en residentiële plaatsen kwam hij met het voorliggende budgetten evenwel uit op 400, de minister op 800. Hoe kan dat ? Al bij al gaat het maximaal om 1.000 bijkomende plaatsen. Is de minister dan op schema met haar meerjarenplan ? Volgens de heer Strackx wordt met die 1.000 extra plaatsen de wachtlijst maar voor een klein deeltje afgebouwd en zal die niet zijn weggewerkt in 2007.

De minister herhaalt dat er een gestage uitbreiding is en dat de evolutie op de voet wordt gevolgd. Ze wijst erop dat mensen ook op een ambulante manier en deeltijds onder dak kunnen worden gebracht, vandaar allicht de uiteenlopende cijfers. In totaal zijn er 1.000 mensen geholpen.

Volgens mevrouw van Kessel schrijft het Vlaams Fonds zich met de meegedeelde cijfers toch niet in de voorgestelde modellen voor het wegwerken van de wachtlijsten. Ze wil bovendien weten hoe het zit met de task force voor deregulering.

Volgens de minister is op een bepaald moment gezegd dat het met de meerjarenplanning 2003-2007 zou lukken om de wachtlijsten weg te werken. Nu wordt er uitgebreid en de evolutie van de wachtlijsten wordt ondertussen permanent opgevolgd. De minister is bereid om, op basis van die evolutie, de meerjarenplanning om het jaar of om de twee jaar te laten evalueren.

Mevrouw Sonja Becq repliceert dat het bedrag van 22,5 miljoen wordt herleid tot 7,5 miljoen omdat men later begint. Het genomen engagement wordt niet nageleefd.

- Persoonlijk assistentiebudget (PAB) en persoonsgebonden budget (PGB)

Mevrouw Becq leest in de beleidsbrief dat er een onderzoek aan de gang is over de toepassing van het PAB (persoonlijk assistentiebudget). Ze vraagt zich af wanneer de resultaten bekend zullen zijn en of de minister hieruit nog voor de verkiezingen beleidsconclusies zal kunnen trekken. CD&V pleit voor de integratie van het PAB in het PGB en juicht de plannen toe om de gebruikers in de trajectbegeleiding te betrekken.

Mevrouw van Kessel informeert naar de verdere uitbreiding van het PGB. Hoe staat het met de uitvoeringsbesluiten en de studie over zorggradatie en de financiële repercussies, die voor een deel toch de basis zou vormen voor de verdere uitvoering van PGB ? De mogelijkheid voor voorzieningen om voortaan soepeler en flexibeler in te spelen op de vraag van een persoon met een handicap, valt alleen te realiseren als de regelgeving ook werkelijk eenvoudiger wordt. Er zou een task force komen voor die vereenvoudiging. Bestaat die nog ? Wat leverde hij op ?

De heer Koen Helsen merkt op dat de studiedienst die zich over het persoonsgebonden budget buigt, wordt uitgebreid met 5 experts. Is er al een implementatietiming ?

De minister zegt dat het PAB een gestage uitvoering kent. Het PAB is een onderdeel van het persoonsgebonden budget (PGB), dat wettelijk verankerd moet worden. Hoewel het PAB al gestart is, is het de bedoeling om het te integreren in het PGB en de zorggradaties daarin te verwerken.

- Regionale netwerken gehandicaptenzorg

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat de beleidsbrief verwijst naar de regionale overlegnetwerken, die

een modus vivendi hebben gevonden om overleg te plegen en om te werken binnen een systeem van toewijzing van plaatsen. Toch zijn er ook klachten over de vele formaliteiten die moeten worden vervuld. Wordt er aan aanpassingen gedacht ?

Mevrouw Becq meent dat ook de uitbreiding van het aantal plaatsen moet worden afgestemd op het verlenen van bouwvergunningen in deze sector, zodat er enige zekerheid kan worden gegeven. Het probleem is echter dat er geen meerjarenplanning bestaat.

Mevrouw Ingrid van Kessel heeft vragen bij de overgang van centrale zorgregie naar regionale overlegnetwerken. Die wending verbaasde haar, omdat men toch voor een centrale zorgregie opteerde. Vallen de regionale netwerken samen met de ROG's of niet ? Zij erkent wel dat de ROG's op de goede weg zijn. De incentives om aan de wachtlijsten te werken hebben meer bereidheid bij de ROG's gegenereerd om oplossingen te zoeken.

De heer Koen Helsen wijst erop dat de middelen van de centrale wachtlijstwerking worden overgeheveld naar de regionale netwerken. Hoe zal de centrale wachtlijst voortaan bijgehouden worden ? Er wordt 300.000 euro gereserveerd om de regionale werking uit te breiden met 5 ambtenaren van niveau A. Er wordt evenveel vrijgemaakt om alle instanties te laten deelnemen aan het overleg. Welke meerwaarde wordt daarvan verwacht ?

De heer Foubert zegt dat de vijf stafmedewerkers van niveau A bij de opties in de begroting onder werkingsuitgaven zijn opgenomen. Deze mensen zullen aangesteld worden door het Vlaams Fonds. De convenants houden overdrachten in van het Vlaams Fonds naar de provinciale overheden voor de tewerkstelling van twee personen in elke provincie. Enerzijds wordt een medewerker aangesteld om de centrale wachtlijst op te stellen, anderzijds zal een ambtenaar instaan voor bemiddeling met betrekking tot zeer urgente zorgvragen.

Het budget wordt op zich behouden. Het wordt hier enkel hernomen omdat men de ruimte wil maken om over de opdrachten te praten. Vanuit het Vlaams Fonds wordt in principe per provincie een voltijdse equivalent ter beschikking gesteld voor zorgregistratie, zorgbemiddeling – wat meteen ook afstemming inhoudt – en finaal ook zorgplanning. Per provincie zijn daarvoor twee mensen ter beschikking, telkens één daarvan komt vanuit het Fonds. Het kader om die mensen allemaal in te zetten en de respectievelijke verantwoordelijkheden af te bakenen, wordt momenteel nog bestudeerd.

Op de vraag van mevrouw Ingrid van Kessel hoe de regionale netwerken en de ROG's zich tegenover elkaar verhouden, antwoordt de heer Foubert dat in een versterking voorzien wordt om de verwijzende instanties structureel te financieren om aanwezig te zijn in het regionale overleg. Dat ziet hij hier in essentie niet in vraag gesteld. Over het kader dat zal geschapen worden om heel het proces, van registratiebemiddeling tot planning, op regionaal vlak vorm te geven, is de discussie niet afgerond.

Mevrouw Sonja Becq stelt voor dat er een tekening wordt gemaakt van de plaats van het Vlaams Platform, het ROG en de personeelsleden.

- Trajectbegeleiding

Mevrouw Sonja Becq vraagt zich af hoe het Vlaams platform van verenigingen van personen met een handicap, georganiseerd is. Zijn alle belanghebbenden daarbij betrokken ? Kunnen alle verenigingen zich daarbij aansluiten ? Nemen ze deel aan het bestuur van het Vlaams platform of zorgen ze voor de dienstverlening ? Worden de talrijke projecten rond trajectbegeleiding van de voorbije jaren daarin geïntegreerd ? Moeten er daardoor mensen afvloeien ? Hoe wordt dat georganiseerd ? Hoe verloopt de communicatie met de betrokken experimenten, zodat onnodige ongerustheid wordt vermeden ?

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt hoe het nu verder moet met de zorgtrajectbegeleiding. Wat gaat er gebeuren met de lopende projecten ? Zij zag die als module binnen een PGB-aanpak, maar wie moet de begeleiding op zich nemen ?

Wat de criteria voor de trajectbegeleiding betreft, heeft de minister gewacht op de studie van professor dr. Bea Maes van de KUL. Daarin staat heel concreet hoe best kan gewerkt worden. De conclusies van de studie waren trouwens de reden waarom trajectbegeleiding een prioriteit is. De coördinatie zal dus gebeuren door een platform. De voorzieningen zijn rechtstreeks betrokken en verantwoordelijk. Alle voorzieningen moeten de trajectkeuze van personen met een handicap ondersteunen. Er zullen bepaalde modules zijn.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of het platform een nieuwe VZW is die inrichter of organisator moet zijn, of enkel beleidsadviezen zal geven. De minister antwoordt dat het platform inderdaad een VZW zal zijn waarvan alle erkende verenigingen deel uitmaken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat de middelen van de projecten vanaf september 2003 worden stopgezet. De nieuwe vzw zal allicht maar over een jaar operationeel zijn. De personen met een handicap konden genieten van de voordelen van zorgtrajectbegeleiding. Zullen daar in 2003 nog middelen voor zijn? Als de middelen enkel bestemd zijn voor een nog op te richten vzw, zullen er in de overgangperiode geen budgetten zijn.

De minister stelt dat niet alles stopgezet zal worden, PAB's zullen gewoon voortgezet worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe werkwijze.

De heer Jef Foubert legt uit dat de projecten al twee jaar werken met niet-gereguleerde toelagen. Halverwege dit jaar is overwogen om de projecten gewoon voort te zetten of om aan andere organisatoren de kans te geven om ook projecten in te dienen. Daaruit zijn de nodige conclusies getrokken. De niet-gereguleerde toelagen voor zorgtrajectbegeleiding bestaan uit twee aspecten: de klassieke niet-gereguleerde toelagen, die exclusief gedurende twee jaar gebruikt zijn voor de projecten en een krediet zonder bestemming. Niet alle projecten zullen sowieso volgend jaar betaald worden. De niet-gereguleerde toelagen, die al dit jaar niet meer exclusief bestemd waren voor de zorgtrajectbegeleiding, kunnen nu opnieuw ingezet worden voor diverse projectaanvragen. Reeds in 2003 zijn die middelen gebruikt voor nieuwe projecten.

Aan de projectorganisatoren is duidelijk meegedeeld dat het niet zeker is dat een hernieuwde aanvraag goedgekeurd zal worden. Zowel bij de bestuursorganen van het fonds als bij de regering was enige tijd discussie over de evolutie van de zorgtrajectbegeleiding. Er was wel een overbrugging voor het personeel mogelijk. Uit een rondvraag bleek echter dat alle projecten de nodige maatregelen genomen hadden om het ontstaan van een sociaal passief, waarvoor ze zelf zouden moeten opdraaien, te vermijden.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of het platform voortbouwt op de conclusies die geformuleerd zijn bij de projecten inzake zorgtrajectbegeleiding.

De heer Jef Foubert antwoordt dat er voortgebouwd wordt op de methodologie die ontwikkeld is door professor Maes. Voor personen in voorzieningen moet er geen aparte structuur zijn. Dat is een keuze die zeker voor de projectorganisatoren niet evident was. Het is de bedoeling om een forum te maken en de initiatiefnemers de kans te bieden

om daaromtrent een omvattende werking uit te bouwen. De concrete werkwijze staat nog niet op punt of toch althans niet in de beleidsbrief. Hij vermoedt trouwens dat er geen eenduidig systeem zal ontstaan. Hij beseft dat er verschillende opinies over bestaan. Het traject van personen in een voorziening wordt normaal opgevolgd door de voorziening. Men mag veronderstellen dat die zeker de methodologie zullen toepassen.

In de praktijk gaat het dus vooral over personen in het voortraject. Het is mogelijk om daar instanties voor op te richten waarin organisaties al dan niet samenwerken. Professionelen verzorgen de begeleiding dan. Een tweede mogelijkheid is om de organisaties die nu reeds het voortraject organiseren, een specifieke taak te geven bij de zorgtrajectbegeleiding. Nu is afgesproken om alle personen te betrekken, die op een of andere manier een verantwoordelijkheid kunnen nemen bij de begeleiding – het is wel merkwaardig dat het daarover gaat – van mensen die zich willen inschrijven in het fonds. Hiermee bedoelt hij niet de multidisciplinaire teams. Het betreft de verenigingen, opgesomd in het besluit en de andere organisaties, die de minister nog zal erkennen. Van die instanties wordt verwacht dat ze gezamenlijk initiatieven nemen. De concrete uitwerking is nog niet duidelijk.

Mevrouw Ingrid van Kessel wijst erop dat er wel middelen zijn voor het platform, maar dat bevindt zich nog in een embryonale fase. Ze voorspelt dat de middelen niet opgebruikt zullen worden. Het ene systeem wordt stopgezet terwijl men nog niet weet hoe de nieuwe werkwijze er zal uitzien. Ze vindt voortraject- en zorgtrajectbegeleiding nodig, maar als er middelen voor zijn, moet duidelijk vaststaan hoe de concrete uitwerking zal verlopen.

De minister verduidelijkt dat de vzw nog deze regeerperiode opgericht zal worden. Het heeft geen zin om te wachten tot een begrotingsherziening om in middelen te voorzien.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de mensen van het Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg (ROG) ook zitting zullen hebben in het platform. Er zijn geen tijdelijke voorzieningen meer. Er zijn mensen die niet in een voorziening zitten, maar wel in het voortraject voor erkenning door het VFSIPH. Waar kunnen die nu terecht met hun zorgvragen?

De heer Jef Foubert vindt dat men de huidige dienstverlening, in experimentele fase, niet mag overschatten. De initiatiefnemers, die dikwijls nauw aanleunen bij de voorzieningen, of de multidisciplinaire teams zijn dikwijls nog bereid om die

mensen te begeleiden. De niet-gereguleerde toelagen, ongeveer twee derden van de middelen voor de experimenten zorgtrajectbegeleiding, konden niet langer gereserveerd worden. Er moest ruimte geboden worden aan andere projecten. Dit probleem hangt niet direct samen met de ROG's. De gebruikersorganisaties van de gehandicapten die deel uitmaken van het ROG, zullen ook vertegenwoordigd zijn in het platform. De ROG's werken vooral op provinciaal niveau.

- Centra voor ontwikkelingsstoornissen

De heer Koen Helsen zegt dat de centra voor ontwikkelingsstoornissen de eerste instantie zijn waarmee de ouders in contact komen. Deze centra zouden de ouders meer informatie moeten geven dan nu het geval is. Nu is het zo dat de ouders eenmaal de diagnose gesteld is aan hun lot worden overgelaten. Opdat deze centra informatie zouden kunnen geven over verhoogde gezinsbijslag of Riziv-tegemoetkomingen zou moeten samengewerkt worden met de federale overheid. Informatie kan wellicht heel wat vlotter doorstromen.

De heer Helsen pleit tegelijk voor een algemene administratieve vereenvoudiging. Het taalgebruik van het Vlaams Fonds is niet voor iedereen duidelijk.

- Individuele materiële bijstand

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat het Rekenhof vaststelt dat er betalingsmoeilijkheden zijn inzake de bijstandskorven voor individuele materiële bijstand. Hoe zal de regering daarop reageren? Hoe zal de vraag naar individuele materiële bijstand in 2004 worden opgevangen? Wordt het nieuwe systeem dat in dat kader werd ingevoerd, al geëvalueerd? De vraag was hoe men over een periode van vier jaar zou kunnen voorspellen wat noodzakelijk zal zijn. Zullen de bijsturingen de onzekerheid van de betrokkenen kunnen wegnemen? Hoe zal over de koerswijzigingen worden gecommuniceerd met hen?

De heer Koen Helsen merkt op dat het individuele materiële budget vanaf 2004 op kruissnelheid zou moeten komen. Het budget wordt eigenlijk voor een periode van 4 jaar toegekend, zonder precies te weten wanneer het gebruikt zal worden. Hoe zal een en ander in zijn werk gaan? Zal het budget van 17 miljoen euro volstaan voor 2004?

De minister zegt dat er bij de materiële bijstand inderdaad problemen zijn. Daarom zijn er bijkomend

acht voltijds equivalenten ingezet. Er is ook een werkgroep die uitzoekt hoe vereenvoudiging de gebruiker kan dienen en de werklast kan verminderen.

De heer Foubert merkt op dat alle provinciale afdelingen te maken hebben met de weerslag van het meerwerk met betrekking tot de individuele materiële bijstand. De ploegen die werden aangesteld voor deze opdracht staan onder een hoge werkdruk en kampen met een toegenomen vraag. Er is een wachttijd van ten minste 6 maanden tussen de aanmelding bij het Vlaams Fonds en de eerste betaling. Bovendien wordt deze wachttijd nog verlengd met de termijn die wordt besteed aan het opstellen van een verslag. Dit probleem heeft onvermijdelijk een weerslag op andere stelsels, zoals de algemene inschrijvingsprocedure, en op taken rond de Vlaamse inschakelingspremies en de CAO 26.

Programma 41.7 Maatschappelijk welzijn

- Inburgering

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of tegen het einde van het jaar een stand van zaken kan worden voorgelegd van de inburgeringstrajecten. Er is uiteraard een beslissing op regeeringsniveau dat er vanaf 1 april een verplichting kan zijn. Er is een politiek akkoord dat dit kan als er een behoeftedekkend aanbod is en daarover zijn afspraken gemaakt. Toch kan het nuttig zijn om over cijfers te beschikken: als die beschikbaar zijn, kunnen ze dan bij het verslag worden gevoegd?

De minister zegt dat werd gekozen voor monitoring met een interdepartementaal projectteam dat de hele ombouw op de voet volgt. Als de commissie dat wenst kan hier zeker een stand van zaken worden gegeven.

- Vernieuwende en experimentele projecten

De heer Koen Helsen stelt vast dat een krediet werd ingeschreven voor vernieuwende en experimentele projecten. Om welke projecten gaat het hier precies?

De minister antwoordt dat het om herstelbemiddeling en slachtofferhulp gaat. Via herstelbemiddeling kan worden bekomen dat jongeren die in de fout zijn gegaan hun fout rechtzetten. Er kunnen ook alternatieve straffen worden voorgesteld of het volgen van een training om agressie te beheersen. De bedoeling is dat jongeren leren om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor misstappen. De resultaten van die aanpak blijken zeer positief

en er werd dan ook voor gekozen verder die richting uit te gaan. De federale overheid zou daar weliswaar veel kunnen helpen met een vernieuwd jeugdrecht, maar de projecten kunnen in elk geval ad hoc worden aangehouden.

- Etnisch-culturele minderheden

De heer Koen Helsen merkt op dat de minister het project Medet-foon verder wil uitbouwen. Het gaat daar om laagdrempelige telefonische hulpverlening in verschillende talen. Welke inspanningen worden gedaan om mensen die nood hebben aan telefonische hulpverlening in een andere taal, ook het Nederlands aan te leren? Kennis van het Nederlands is immers toch een belangrijk gegeven in de integratie van die mensen. Voorts wordt er blijkbaar naar gestreefd de zorg toegankelijk te maken voor allochtone vijftigplussers. Hoe wil men dat aanpakken? Waarom de referentie vijftigplussers, want in termen van bejaardenzorg gaat het eerder om zestigplussers of nog ouderen? Een andere optie is mikken op alle allochtonen, ongeacht de leeftijd.

De minister zegt dat vaak verkeerdelijk wordt gedacht dat allochtonen geen slachtoffer kunnen zijn van een misdrijf. Via de Medet-foon wordt gepoogd de formules van slachtofferhulp ook toegankelijk te maken voor allochtonen. Het valt te betwijfelen dat dit de allochtonen ertoe zal aanzetten om geen Nederlands te leren. Het niet kennen van de omgevingstaal zorgt voor heel wat handicaps, waarvoor de Medet-foon niet altijd een oplossing kan zijn. In een crisissituatie zal de Medet-foon echter een grote hulp zijn. Of via de Medet-foon de suggestie wordt gedaan om NT2 te gaan volgen, zal worden nagegaan.

De minister onderstreept voorts dat zij ook wat de toegankelijkheid tot de zorg betreft, gelooft in het bruggen slaan. Heel wat oudere allochtonen, inzonderheid vrouwen, hebben niet de mogelijkheid gekregen om Nederlands te leren, maar worden daarom niet minder zorgbehoevend op hun oude dag. Het klopt maar voor een deel dat de zorg bij allochtonen familiaal geregeld is. De realiteit is dat ook jonge allochtonen tweeverdieners kunnen zijn en die zorg niet op zich kunnen nemen.

De minister kiest ervoor om vanuit de ouderenzorg de diversiteit aan te spreken, naar allochtonen en naar holebi's. De diversiteit in de samenleving zou ook moeten blijken in de rusthuizen, maar daar leeft vaak jammer genoeg een zeker taboe.

Het klopt dat vijftigplussers niet onmiddellijk zorgbehoevend zijn, maar de leeftijd van vijftig blijkt

toch een scharniermoment te zijn waarop mensen zich gaan bekommeren om hun oude dag. Het is dan ook goed om de aandacht van die mensen te vestigen op de mogelijkheden van de ouderenzorg.

Programma 41.8 Integratie kansarmen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel meldt dat het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, via een brief zijn verontwaardiging heeft geuit over het niet toekennen van de beloofde kredieten. Het netwerk vraagt om de begroting alsnog aan te passen. Is die klacht terecht en zullen inderdaad minder middelen kunnen worden verdeeld over de aangesloten verenigingen?

De minister antwoordt dat het groeipad, jammer genoeg, inderdaad minder groot is dan eerder voorzien. Het is ook zo dat er steeds meer verenigingen in het netwerk stappen en aanspraak maken op financiële middelen. Doordat het bedrag over meer verenigingen moet worden verdeeld, valt het bedrag per vereniging lager uit. Dit is een moeilijke boodschap, omdat het enthousiasme zeer groot is.

Het netwerk zelf zal in elk geval zijn ondersteunende functie verder kunnen zetten zoals voorzien, maar het bedrag per vereniging zal dus minder groot zijn dan gepland.

Programma 42.1 Volksgezondheid

- Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de minister de klemtonen van haar voorgangster bevestigt. Er wordt terecht aandacht aan een aantal knelpunten. Positief is ook dat de minister de raakvlakken met andere sectoren meedeelt, wat nieuw is. Dat maakt meteen ook de beperkte bevoegdheden van Vlaanderen duidelijk.

Mevrouw Dillen gaat akkoord met de grote lijnen van het programma maar had graag geweten hoe de minister de doelstellingen concreet gaat invullen. Op bladzijde 351 van de toelichtingen, wordt onder meer ingegaan op de operationele doelstellingen voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Het gaat om grote, ambitieuze doelstellingen. Daar moet in 2003 al ijverig rond gewerkt zijn, want anders zullen de doelstellingen voor 2004 niet gehaald worden. Wat is de stand van zaken is en wanneer zal welke operationele doelstelling worden gerealiseerd?

Inzake de instrumenten wordt geponereerd dat er jaarlijks bij de verzorgingsvoorzieningen ad-hoc-projecten worden gesubsidieerd. Welke initiatieven zijn er dit jaar financieel ondersteund? Wat zijn de resultaten van de al uitgevoerde onderzoeken en waarin wordt nog voorzien?

Mevrouw Ingrid van Kessel ziet bij de beleidsprioriteiten voor het eerst vermeld: de maatschappij voorbereiden op het maken van ethisch verantwoorde keuzes. Kan de minister dat toelichten?

De minister zegt dat men door genetisch onderzoek steeds verder evolueert in de menselijke erfelijkheidsleer. De Vlaamse Gemeenschap beperkt haar subsidies op dat vlak tot de subsidies aan het Centrum Menselijke Erfelijkheid, dat onder meer brochures uitgeeft over erfelijke ziekten.

- Ziekenhuizen

De heer Koen Helsen merkt op dat sprake is van middelen voor het opstarten van een overlegorgaan in de ziekenhuissector. Om welk overlegorgaan gaat het daar en hoe zal dat worden opgestart?

Mevrouw Marijke Dillen sluit zich aan bij die vraag. Wanneer zal dat overlegorgaan opgestart worden en operationeel zijn? Ze vraagt voorts hoe de inspectie en visitatie van ziekenhuizen verloopt. Worden die inspecties aangekondigd, want een aankondiging kan immers de resultaten beïnvloeden? Hoeveel inspecties worden er uitgevoerd? Wordt daar wel voldoende opvolging aan gegeven? Alleszins in het Antwerpse lijkt dat niet het geval te zijn.

De voorbije jaren is er aandacht besteed aan het voorkomen van fouten bij de geneesmiddelendistributie in de ziekenhuizen. Waarom wordt daar nu geen melding meer van gemaakt? Is alles opgelost? Dezelfde vraag heeft mevrouw Dillen in verband met het probleem van de ziekenhuisinfecties.

Op de vraag over het overlegorgaan, antwoordt de minister dat bij uitvoering van het kwaliteitsdecreet een link nodig is tussen de ziekenhuizen zelf, zodat zij op elkaar kunnen inspelen. De opsplitsing in zorgregio's vraagt om een duidelijke taakverdeling. Ook voor de implementatie van de federale regelgeving en het Beter Bestuurlijk beleid, met de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) per adviesraad, is dit nodig.

De minister maakt de overgang van het begrip inspectie naar het begrip visitatie van de ziekenhuizen duidelijk. Die omvatte dat de inspecteurs van de administratie gezondheid nu gedurende 5 dagen samen met de ziekenhuisdirectie een heel parcours doorlopen. Daardoor krijgen zij een perfect beeld van de werking. De vraag of de inspectie al dan niet aangekondigd is, is daardoor niet meer relevant. Er is wederzijdse tevredenheid over dit systeem. Een dergelijke visitatie is zeer intensief: voor 2004 is de controle van 15 ziekenhuizen gepland. Soms is er wel eens een onaangekondigde tussentijdse inspectie, bijvoorbeeld naar aanleiding van een bepaald thema.

Mevrouw Van Kessel vraagt uitleg over de visitaties door de Vlaamse overheid en de inspecties vanuit het federale niveau, de overlappingsen die daar eventueel mee gepaard gaan, en de mogelijke uitwisseling van gegevens.

De heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg, verklaart dat de inspectie van de Vlaamse Gemeenschap zich als enige concentreert op de erkenningsnormen, die vooral federaal zijn. De boekhoudkundige gegevens worden dan weer op federaal niveau geïnspecteerd, want de financiering blijft een federaal gegeven. De Vlaamse overheid heeft aangeboden deze inspecties samen te doen, maar op federaal niveau is men daar tot nog toe niet op ingegaan. Nochtans is er vanuit de federale nucleaire inspectie enige toenadering voor samenwerking op het gebied van controle van radiologie en stralingsbronnen.

De spreker wijst verder op het protocol tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap over gegevensuitwisseling: er werd afgesproken dat wat een overheid vraagt niet door de andere overheid zal gevraagd worden, maar dat men de gegevens aan mekaar doorgeeft. De Vlaamse visitatiecommissie analyseert de gegevens die van op federaal niveau binnenkomen en maakt in functie van een visitatie een pre-auditrapport, zodat de eigenlijke visitatie uiterst gericht en efficiënt kan zijn.

- Vlaamse Gezondheidsraad en de Vlaamse Adviesraad

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat in basisallocatie 12.02, uitgaven in verband met de Vlaamse Gezondheidsraad en de Vlaamse Adviesraad, in een aantal studieopdrachten wordt voorzien voor 2004. Waarover gaan die precies?

- Lokale gezondheidsoverlegorganen (Logo's)

De heer Koen Helsen zegt namens de VLD-fractie, dat, ook met het nieuwe decreet inzake het preventief gezondheidsbeleid, het rationaliseren van de structuren belangrijk blijft. De artsen hebben geen boodschap aan de spreiding over een federaal en gemeenschapsniveau en de overheid moet daarin haar verantwoordelijkheid nemen. Als een medische milieudeskundige het netwerk gaat uitbouwen, zitten we in de verkeerde richting. De artsen hebben geen boodschap aan overvloedige en ingewikkelde structuren.

De minister zegt dat het decreet over de eerstelijnsgezondheidszorg is neergelegd in het parlement, waar het verder zal besproken worden. Dat het een dubbel gebruik of een nieuwe complicatie zou inhouden, kan niet de bedoeling zijn. Ook hier is een opsplitsing in zorgregio's : de Samenwerkingsinitiatieven inzake thuisverzorging (SIT) en de Geïntegreerde Diensten voor Thuisverzorging (GDT) die we nu kennen moeten convergeren in één Samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) ; drie SEL's worden in één LOGO geplaatst. Het is de bedoeling dan de grenzen van de puzzelstukjes echt zullen samenvallen. Dat is vandaag nog niet het geval. Als de keuze in het decreet de complexiteit nog zou gaan verhogen moet het zeker bijgestuurd worden. Er zijn, voor zover bekend, twee steeds terugkerende knelpunten, maar daar zal aan gewerkt worden.

Wat de vraag over de medisch milieukundige betreft, zegt de minister dat het probleem haar niet echt duidelijk is. Ze stelt voor hier bij de bespreking van het ontwerp van decreet nader op in te gaan.

- Bedrijfsgezondheidszorg

De heer Koen Helsen vraagt hoe het staat met de initiatieven rond de bedrijfsgeneeskunde. Zijn de gemeenschappen daar wel politiek bevoegd ?

De minister zegt dat het de bedoeling is om ook in bedrijven aan gezondheidszorg te doen, maar dat het nu nog de federale overheid is die daar controles doet. Over het plan zal hoe dan ook overleg worden gepleegd, opdat een en ander niet dubbel zou gebeuren. Het moet om een vereenvoudiging gaan. Daar staat wel tegenover dat gezondheidszorg niet mag ophouden aan de poort van de bedrijven.

- Eerstelijnsgezondheidszorg

De heer Koen Helsen beklemtoont dat een subsidiëring van groepspraktijken voor de VLD niet kan, omdat ze geen meerwaarde betekenen voor de wijkgezondheidszorg.

De minister vindt dat groepspraktijken wel degelijk een meerwaarde hebben. Zij wil nagaan of en in hoeverre daar twijfels over zijn en of die twijfels gegrond zijn. Zij verklaart dat het decreet van groepspraktijken niet de facto van subsidies uitsluit, maar dat dit niet betekent dat zij ze automatisch zullen krijgen. In Vlaanderen zijn er op het moment 10 groepspraktijken. De minister wil deze eerst bestuderen en ze onderwerpen aan een meerwaardetoets.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt zich af hoe de minister haar ideeën over de groepspraktijken in regels kan gieten. De federale regering heeft de meeste bevoegdheden in deze materie. Er wordt gesteld dat in middelen kan worden voorzien, maar die middelen zijn er vooralsnog niet. De artsen zijn vragende partij om een basisfinanciering te krijgen voor hun praktijk. Momenteel krijgen de artsen een kleine financiering voor hun praktijk en het beheer van een globaal medisch dossier. Wat is de visie van de minister op het financieren en het stimuleren van die groepspraktijken ?

De minister wijst erop dat zij heeft vernomen dat huisartsen steeds meer problemen hebben om een praktijk over te nemen omdat de overnamekost een steeds zwaardere last vormt. Sommigen stellen voor huisartsen met een bediendecontract te laten werken, maar dit stuit op verzet bij de huisartsen zelf. Men probeert steeds vaker één locatie te vinden waar twee of drie huisartsen kunnen zorgen voor de continuïteit van de dienstverlening. De mogelijkheid zou dan kunnen gecreëerd worden om de huisvesting van een dergelijke groepspraktijk financieel te laten ondersteunen door de Vlaamse Gemeenschap. Dergelijke pistes worden bekeken, maar zijn maar mogelijk als er een decreetale onderbouw komt. Op de begroting 2004 zijn hiervoor nog geen gelden uitgetrokken. Vlaanderen is bevoegd voor 'het onder dak brengen', maar veel andere aspecten van de huisartsenpraktijk moeten behandeld worden op het federale niveau.

Mevrouw Ingrid van Kessel stipt hierbij aan dat 'onder dak brengen' haar doet denken aan de infrastructuursubsidies die op het Vlaamse niveau worden gegeven. Zij vraagt zich af of de minister de belofte om infrastructuursubsidies te verlenen wel kan nakomen. Zij haalt aan dat het budget

voor de ziekenhuisinfrastructuur dit jaar gehalveerd is, zodat er meer dan waarschijnlijk geen geld zal zijn voor het ondersteunen van een groepspraktijk. Zij denkt dat men momenteel op het verkeerde pad terecht is gekomen en dat de minister een belofte doet die ze niet kan nakomen. Het Vlaamse niveau heeft nu reeds zeer grote problemen om het financieringsritme op peil te houden, zodat het verkeerd zou zijn om artsen de indruk te geven dat de Vlaamse Gemeenschap later zou inspringen met infrastructuursubsidies.

De heer Jan Van Duppen vraagt de minister of zij inderdaad op de hoogte is van bezorgdheid binnen de sector van de huisartsengeneeskunde over overnamebedragen voor praktijken. Het is hem niet bekend dat deze sector de Vlaamse regering om enige ondersteuning heeft gevraagd rond deze problematiek.

De minister stelt vast dat er blijkbaar twee grote problemen zijn voor de huisartsen. Enerzijds zijn er de onregelmatige uren, anderzijds de grote overnameprijs die vaak moet worden betaald voor het opnemen van een praktijk. In die laatste kwestie kan de Vlaamse Gemeenschap echter niet optreden. Het idee om infrastructuursubsidies te geven aan groepspraktijken, is nog maar een idee en is nog niet grondig uitgewerkt. Zoals al gezegd, worden dergelijke pistes bekeken. Het klopt overigens niet dat de dotatie van het VIPA voor de ziekenhuizen werd gehalveerd, correct is dat ze werd verminderd met 21 procent. Dit betekent volgens de minister dat de investeringen dagelijks worden verder gezet.

Mevrouw van Kessel merkt op dat voor de ziekenhuisinfrastructuur slechts 45 miljoen euro wordt uitgetrokken, wat een halvering van het budget betekent ten opzichte van 2001. Men blijft daar niet op het ritme dat nodig is. Infrastructuur is voor haar verbonden met een kwaliteitsvolle dienstverlening. In die zin wil ze de minister waarschuwen dat ze de belofte om groepspraktijken te ondersteunen niet zal kunnen waarmaken.

De heer Felix Strackx vraagt zich af of de minister niet enkele zaken door elkaar haalt. De vragen die werden gesteld handelden over wijkgezondheidscentra, terwijl de minister een verhaal deed over persoonlijke initiatieven van een aantal artsen die besluiten om samen te werken. Hij blijft erbij dat er geen behoefte is aan het stimuleren door de overheid van wijkgezondheidscentra en groepspraktijken, aangezien de eerstelijnsgezondheidszorg in Vlaanderen zeer goed is uitgebouwd, en bovendien zeer toegankelijk en zeer betaalbaar is.

De heer Jan Van Duppen zegt dat de minister blijkbaar verkeerd geïnformeerd is over de vraag naar overheidssteun voor het overnemen van huisartsenpraktijken. Het zijn de oude artsen die hun praktijk verkopen, die er het meeste baat bij hebben dat een overname zou gesteund worden door de Vlaamse Gemeenschap. Hij vindt het onterecht als daarvoor gemeenschapsgeld zou worden uitgetrokken.

De minister zegt dat dit niet de bedoeling is. Zij verduidelijkt dat zij enkel heeft gezegd dat dit een van de pijnpunten is die worden gesignaleerd, maar dat de Vlaamse overheid enkel kan inspelen op de huisvesting.

Mevrouw van Kessel denkt dat de overnameproblematiek niet een van de belangrijkste redenen is om te starten met een groepspraktijk. Mogelijke oorzaken zijn volgens haar veeleer de feminisering van het beroep en de mogelijkheid op een betere manier in permanentie te voorzien.

Mevrouw van Kessel beklemtoont dat zij geen voorstander is van de veralgemening van het oprichten van wijkgezondheidscentra in Vlaanderen. Zij ondersteunt wel het idee rond het wijkgezondheidscentrum, aangezien het drempelverlagend werkt in achtergestelde buurten en bij bepaalde bevolkingsgroepen. Ook kent een wijkgezondheidscentrum een multidisciplinaire omgeving, waar men naast artsen en verpleegkundigen andere disciplines aantreft. Bovendien vindt zij het toekennen van een forfaitair bedrag een goed idee. Een wijkgezondheidscentrum krijgt financiering naargelang het aantal patiënten. Het toekennen van een basisfinanciering per patiënt voor een artsenpraktijk is een interessant gegeven om verder uit te werken. Het is wel jammer dat er tijdens deze legislatuur niet harder gedruwd is aan de kar van de homogene bevoegdheden in de gezondheidszorg, want dan had men daar werk van kunnen maken. Nu kan dat, spijtig genoeg, niet.

Programma 42.2 Medisch-sociaal beleid

- Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen zegt dat de doelstellingen zeker positief zijn : ze komen de Vlaamse bevolking ten goede en zijn perfect geformuleerd. Maar het probleem is dat ze al de hele regeerperiode lang te lezen zijn in beleidsbrieven en begrotingen, zonder dat er veel resultaten worden bereikt. Het borstkankeronderzoek is niet doelmatiger geworden, de gezondheid van de schoolgaande jeugd ver-

beterde niet, het aantal rokers daalde niet met 10 procent en het aantal ongevallen in verkeer en privé-sfeer niet met 20 procent. Mevrouw Dillen dringt erop aan om in de plaats van al te ambitieuze, meer haalbare doelstellingen te formuleren. Zij beseft dat een en ander het gevolg is van het gebrek aan financiële middelen en aan volwaardige bevoegdheden, en precies daarom lijkt het haar nuttig om de doelstellingen zodanig te herschrijven dat ze concreet en haalbaar worden in de 6 maanden die resten van de regeerperiode.

Voor een aantal problemen heeft de beleidsbrief onvoldoende aandacht. Om te beginnen is er in de voorliggende begroting onvoldoende aandacht voor de ongunstige evolutie op het vlak van zwaarlijvigheid. Basisallocatie 33.66 kent weliswaar subsidies toe in het kader van gezonde beweging in samenhang met gezonde voeding, maar over welke specifieke acties gaat het? Een goed onderbouwde voorlichtingscampagne is dringend nodig. Er moet ook meer overleg en samenwerking met de sportwereld komen. Het is onaanvaardbaar dat er zoveel snoep- en frisdrankautomaten zijn in de scholen. Waarom ten minste tijdens de schooluren geen gezonde zaken aanbieden? De scholen puren ongetwijfeld belangrijke inkomsten uit die automaten, maar in het kader van het gezondheidsbeleid wordt het tijd om er komaf mee te maken. Hetzelfde geldt voor de automaten in de cafetaria's van de sportclubs. Ook daar is meer overleg nodig.

Mevrouw Ingrid van Kessel stipt aan dat de minister de bedoeling heeft de gezondheidsdoelstellingen van onderuit te laten bepalen. De samenstelling van de werkgroepen houdt volgens haar toch al een zekere sturing in. Wie bepaalt welke richting er ingeslagen wordt voor het bepalen van die doelstellingen?

- Daling van het aantal rokers

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat andermaal een daling van het aantal rokers met 10 procent wordt vooropgesteld. Ook in de vorige beleidsbrief was dat het geval. Studies als die van het wetenschappelijk instituut voor volksgezondheid Louis Pasteur en vaststellingen van de Vlaamse administratie Volksgezondheid, tonen evenwel dat dit in de praktijk niet haalbaar is. Meer en meer jongeren gaan roken, in het bijzonder meisjes. Er zijn dus meer en volgehouden ontradingscampagnes nodig. Gaat de minister inzake preventie ook samenwerken met het onderwijs? Hoe wordt dat ingevuld? Er is daarnaast ook specifieke aandacht nodig voor zwangere vrouwen die tijdens hun zwangerschap niet stoppen met roken, wat voor 1 op de 5 het

geval zou zijn. Zij moeten gewezen worden op de schade die zij toebrengen aan het ongebooren leven.

In verband met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten inzake de bestrijding van tabaksgebruik, wil mevrouw Dillen weten hoe het staat met het tabaksfonds, waarin alle accijnzen uit tabaksverkoop zouden verzameld worden. Volgens de verdeelsleutel krijgt Vlaanderen daar 44 procent van. Dat is op zich prima, maar het fonds bestaat nog altijd niet. Toch wordt een aanzienlijk bedrag in de begroting opgenomen. Is het wel realistisch te verwachten dat dit fonds er komt? Voormalig minister Aelvoet beloofde destijds al 125 miljoen euro van de opbrengsten van de accijnzen op tabak voor de preventie, maar daar kwam nooit iets van terecht. Als het nieuwe fonds er toch komt, welke gecoördineerde acties wil de minister dan op het getouw zetten om het tabaksgebruik doeltreffend te bestrijden? Welk alternatief heeft de minister in gedachten voor het geval de middelen toch niet toegekend worden in 2004?

Mevrouw Ingrid van Kessel stelt dat een van de gezondheidsdoelstellingen een daling van het aantal rokers is. Nochtans neemt in vergelijking met tien jaar geleden het aantal rokers bij jongeren, vooral bij meisjes, toe. Kan de minister dat bevestigen? Hoe wil ze bereiken dat het aantal rokers daalt?

De minister zegt dat het tabaksfonds toch werd ingeschreven, ondanks het feit dat daar vanuit het federale niveau geen beweging meer inzit, omdat zij hoopte dat er met minister Demotte snel schot in de zaak zou komen. De heer Demotte bleek immers heel expliciet achter het project te staan. Toch bood het overleg dat onlangs plaats vond geen perspectief op korte termijn. Mocht er echter onverhoopt nog een overdracht van federale middelen plaatsvinden, dan moet het geld onmiddellijk aan die bestemming kunnen toegekend worden, en mag het zeker niet verdwijnen in het algemene budget. De zaak staat ook geagendeerd op de interministeriële conferentie.

- Drugpreventie

Volgens mevrouw Marijke Dillen worden voor het drugsbeleid in de voorliggende begroting absoluut onvoldoende middelen uitgetrokken. Zolang Vlaanderen op dit gebied geen homogene bevoegdheden heeft, zijn samenhang en eenvormigheid van het Vlaamse en het federale beleid noodzakelijk. Die zijn er vandaag niet, integendeel. Drie jaar geleden heeft de Vlaamse regering tot een jaarlijkse enquête beslist bij leerlingen in het kader

van het Vlaamse drugspreventiebeleid. Het Vlaams Parlement had gevraagd naar de ontwikkeling van een instrument voor participatieve risicoanalyse. Het was de bedoeling dat onderzoek permanent en systematisch te organiseren. Wat is de stand van zaken dienaangaande ? Welke resultaten werden gehaald ?

Minister Vogels zei destijds dat de scholen een machtige bondgenoot vormen in het drugspreventiebeleid. Er zou een specifiek beleid voor de scholen worden uitgewerkt. Wat is van die plannen terechtgekomen ? Er wordt onder basisallocatie 12.91 ook een actieplan aangekondigd – wat al herhaald wordt sinds het begin van de regeerperiode. Er wordt echter nog steeds op gewacht. Thans is er in de toelichting sprake van de aankondiging van een voorontwerp van beleidsnota Middelengebruik met concrete actieplannen. Welke zijn die ? Wat gaat er precies gebeuren en zullen de plannen begin volgend jaar ter bespreking aan het parlement voorgelegd worden ? Later heeft dat immers geen zin meer.

In de beleidsbrief is sprake van een uitgesproken ontradingsbeleid, met als beleidsdoelstelling de leeftijd vooruit te schuiven waarop jongeren met drugs beginnen te experimenteren. Dat is onvoldoende om van een uitgesproken ontradingsbeleid te spreken.

Tot slot vermeldt mevrouw Dillen in dit verband basisallocatie 45.05. Daarin worden middelen vastgelegd voor de financiering van de oprichting van de algemene cel Drugsbeleid in 2004. Uit die datum kan worden afgeleid dat men nu al bezig moet zijn met de voorbereiding. Wat is de stand van zaken ? Is dat plan wel realiseerbaar ? En wat zal de inbreng van Vlaanderen zijn in dit overlegplatform voor alle verantwoordelijken van het land ?

Mevrouw Ingrid van Kessel deelt de bekommernis van mevrouw Dillen in verband met drugs. De drugnota is blijkbaar vrijdag laatstleden, op de valreep dus, door de regering goedgekeurd.

Die nota komt te laat en is onvoldoende. Preventie van drugs, niet alleen de illegale, is nochtans essentieel. De cijfers en de kosten van alcoholgebruik voor de samenleving zijn enorm. Daarom is het noodzakelijk dat drugs performanter worden bestreden. Het budget voor drugspreventie is al jaren hetzelfde, terwijl het middelengebruik, zowel van antidepressiva, alcohol, medicijnen als illegale middelen, toeneemt. Het MEGA-project (afkorting voor Mijn Eigen Goed Antwoord) is een drugspro-

ject dat in de scholen loopt maar dat wordt geïnitieerd door de politie. Mevrouw van Kessel deelt de mening van de directeur van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), die zich heel wat vragen stelt over het feit dat politieagenten preventieprojecten doen in scholen. Ze vindt dat de Vlaamse Gemeenschap met de federale overheid overleg moet plegen om na te gaan of er geen betere aanpak nodig is. Wat zijn de inzichten van de minister ?

De minister bevestigt dat zij het gekozen beleid van de federale regering niet kan onderschrijven. De vorige federale legislatuur probeerde het budget daarvoor door te geven aan Vlaanderen, maar slaagde daar jammer genoeg niet in. Dit is een voorbeeld van het nut van een algemene cel drugsbeleid : de interventies die gebeuren moeten nauwkeurig op elkaar afgestemd zijn, en ieder moet op zijn eigen terrein blijven. Het heeft immers geen zin op twee manieren aan preventie te doen. Preventie is een kwestie van de gemeenschappen, en een politieproject als MEGA hoort daar niet in thuis. Toch is een algemene cel drugsbeleid nodig om gedachten en informatie uit te wisselen.

Mevrouw van Kessel vraagt of die cel intussen operationeel is. Zij vindt dat de minister daar niet moet op wachten om overleg te plegen over een beleidsvisie en het ongelukkige MEGA-project : er zijn toch andere fora waar dat mogelijk is ?

De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, zegt dat er een protocol geweest is. De cel gezondheidsdrugsgebruik is intussen wel operationeel. Maar daarna kwam het samenwerkingsakkoord, en de grote cel druggebruik zal pas in voeg treden eens dat samenwerkingsakkoord bekrachtigd is. Dat duurt lang omdat het door de betrokken parlementen nog niet is goedgekeurd.

Mevrouw Van Kessel vindt dat daarvan dan maar meteen werk moet worden gemaakt.

- Kankerpreventie

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat inzake kankerpreventie, het beleid zich blijft toespitsen op borstkanker. De doelstelling van de vorige begroting, om 75% van de vrouwen tussen 50 en 69 jaar te bereiken, is niet bereikt. Welke initiatieven komen er om het onderzoek te verbeteren ? Met het oog op mentaliteitsverandering, zou ook een profiel worden opgesteld van de vrouw die zich nooit laat onderzoeken. Is dat profiel klaar ? Wat zijn de resultaten en conclusies ?

Borstkankerpreventie is een terechte bekommernis, maar mevrouw Marijke Dillen betreurt dat er binnen het preventiedossier exclusieve aandacht gaat naar deze vorm van kanker. Aan andere vormen van kanker die ook toenemen, zoals bijvoorbeeld huidkanker bij jongeren, wordt geen aandacht besteed.

Mevrouw van Kessel verwijst inzake borstkankerscreening naar de opmerkingen van professor Joost Weyler. Die vindt dat men dringend een tandje moet bijsteken omdat het percentage vrouwen dat men wou te bereiken, niet wordt gehaald. De teur van de cijfers van de minister is positiever. De eerste ronde van de evaluatie van de borstkankerscreening werd in juli afgesloten maar de resultaten vallen tegen, zeggen professor Weyler en onderzoekscoördinator Guido Van Hal. Belangrijk is dat vrouwen zo veel mogelijk worden gesensibiliseerd en dat de screenings zo goed mogelijk verlopen. Frappant is dat het resultaat in Mol en Geel beter is dan in Mechelen, waar heel weinig vrouwen in de doelgroep worden bereikt. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat de doelgroep wordt bereikt? Professor Weyler verwacht veel van een proefproject inzake de informatisering van screeningsprogramma's. Wat vindt de minister daarvan? Zijn er nog andere ideeën om ervoor te zorgen dat er meer vrouwen worden bereikt?

Opvallend is ook dat Vlaanderen Europese middelen misloopt in het kader van de baarmoederhalskankerscreening. Het betreft financiële ondersteuning die het programma Europa tegen kanker aan elke EU-lidstaat geeft ter ondersteuning van de kwaliteit van de baarmoederhalskankerscreenings. Die belopen 155.000 euro voor 2002 en 159.000 euro voor 2003. Een van de voorwaarden is dat er een equivalente bijdrage wordt geleverd door de lidstaat zelf. Er moet een overleg zijn tussen Vlaanderen en de federale overheid. Het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid werkt al sinds 1994 aan een programma rond baarmoederhalskankerscreening.

Mevrouw van Kessel kent het lobbywerk van wetenschappers en onderzoekers wel, maar ze wil weten hoe het komt dat Vlaanderen de zo belangrijke Europese middelen misloopt.

Verder signaleert mevrouw van Kessel het ongenoegen ten gevolge van de gesplitste bevoegdheden inzake de gezondheidszorg. In Wallonië gebeuren er veel meer screenings dan in Vlaanderen. Ze zijn er te talrijk, verlopen op individuele basis – als individuele prestaties van diverse gynaecologen zonder preventieprogramma – en worden boven-

dien op een slechte manier uitgevoerd, waardoor ze een verkeerd gevoel van veiligheid creëren. Als Vlaanderen meer bevoegdheden had, zou het meer performante screenings kunnen laten uitvoeren, voor minstens dezelfde of wellicht een nog lagere prijs. Daarom moet er dringend werk gemaakt worden van homogene bevoegdheidspakketten. Het gezondheidsbeleid moet een volwaardige Vlaamse bevoegdheid worden.

De minister betreurt dat er in de media melding werd gemaakt van wat er inzake borstkankerscreening niet werd gehaald. Zij meent dat die screening wel goed loopt. De vijf screeningscentra zijn nu samengebracht in één consortium. Ze gaan de informatisering als proefproject opstarten. Dat zal een goede feedback geven over de participatie. In 2002 was dertig procent van de vrouwen gescreend, een derde daarvan via de huisartsen, twee derden op uitnodiging. Als de screeningscentra en de Logo's samenwerken voor het sensibiliseren en de uitnodiging, is er een goede respons. Ze proberen daarbij verschillende technieken uit. Zo nodigen ze vrouwen uit één straat op dezelfde datum en hetzelfde uur uit. Dat werkt motiverend en geeft daardoor een grotere respons. Feit blijft dat een screening niet verplicht is. De minister verwacht dat dit jaar 40 procent van de vrouwen zal worden bereikt. Als de diagnostische mammografieën daarbij worden gevoegd, komt men uit op 45 tot 50 procent.

Mevrouw van Kessel merkt op dat de initiële doelstelling, om 60 procent van de vrouwen te bereiken, nu nog is verhoogd tot 80 procent. Dat is toch een groot verschil met het resultaat van 45 procent.

De minister antwoordt dat de streefdoelen in de vorige legislatuur nominaal ingeschreven waren. Vanaf 2004 tot 2010 zullen de gezondheidsdoelstellingen herschreven worden en meer realistisch ingeschat. Vijf gezondheidsdoelstellingen waren al voor deze regeerperiode vastgelegd, tijdens deze regeerperiode is er nog één bijgekomen. De groei van het aantal gescreende personen is volgens de minister zeer positief. Het werken met gezondheidsdoelstellingen heeft zijn nut bewezen: het zijn hefboomen voor verschillende programma's en initiatieven.

Op de vraag van mevrouw van Kessel of ze wel zelf gelooft in de doelstellingen die ze wil bereiken, verduidelijkt de minister dat tijdens de vorige regeerperiode de doelen werden gesteld zonder programma. Daardoor was het gemakkelijker om een hoog percentage aan te geven. In de herformulering van de doelstelling 2004-2010 moet het streefpercentage van nabij bekeken worden, en moet

men zich daarbij niet langer op een ideële situatie baseren maar wel op de programma's van de jongste jaren.

Mevrouw van Kessel beaamt dat tijdens de vorige regeerperiode gestart is met het werken rond gezondheidsdoelstellingen. Nu verhoogt de minister echter toch zelf het percentage vrouwen dat ze wil bereiken. Dat is op zich geen probleem, maar het is onbegrijpelijk dat de minister het dan niet nodig vindt een tandje bij te steken.

De minister betreurt dat ze die indruk heeft gewekt. In de begroting en de beleidsbrief staat zeer duidelijk dat er vernieuwend wordt gewerkt. In 1998 werd gesteld dat er 75 procent moest behaald worden in 2004, evenwel zonder programma. In de nieuwe regeerperiode werd begonnen met een programma. Er wordt nu gewerkt met regionale screeningscentra, die in een consortium zijn geplaatst. De manuele check-up van de foto's zal geïnformateerd verlopen. Bij de eerste erkenningen van de centra waren er geen kwaliteitsvoorwaarden geformuleerd. Gedurende deze regeerperiode zijn er volgen de minister verscheidene tandjes bij gestoken.

De minister zegt dat het screenen als geheel kan beschouwd worden vanaf 65 procent. Vorig jaar werd 30 procent gehaald ; dit jaar 40 procent. Wellicht zal die 65 procent gemakkelijk gehaald worden tussen 2004 en 2010.

Mevrouw Van Kessel beaamt dat er heel wat stappen gezet werden in de richting van een betere borstkankerscreening, maar zij vraagt zich af hoe het aantal bereikte vrouwen kan opgedreven worden.

De minister zegt dat daarvoor een samenwerking tussen de screeningscentra en de Logo's nodig is. De ervaring leert dat samenwerking met lokaal ingebedde gezondheidspreventie de respons gevoelig verhoogt.

- Vaccinatiebeleid

Mevrouw Marijke Dillen zegt dat in verband met de preventie van infectieziekten en het vaccinatiebeleid, een gedetailleerd overzicht wordt gegeven van de vaccinaties die voor 2004 worden aangekocht. In het verleden zijn er leveringsproblemen geweest. Zijn er voldoende voorzorgen genomen om de vooropgestelde leveringen te halen ? Verder is weinig te vinden over de preventie van tuberculose, een probleem dat nochtans toeneemt in de westerse wereld. Op een colloquium in Antwerpen

werd duidelijk gewaarschuwd dat Vlaanderen niet gespaard zal blijven. Ook werden een aantal nuttige aanbevelingen geformuleerd voor het preventiebeleid van de overheid. Wat is daarmee in de praktijk gebeurd ? Gaat de minister volgend jaar aandacht besteden aan dit probleem ?

- Aidspreventie

Mevrouw Marijke Dillen beklemtoont dat voor het aidsprobleem waakzaamheid is geboden. Naar haar mening worden daaraan te weinig aandacht en te weinig financiële middelen besteed. In Oost-Europa neemt het aidsprobleem angstaanjagend toe. Als een aantal Oost-Europese landen lid worden van de EU, zal het probleem van asielzoekers en vluchtelingen uit die landen stijgen. Daarom is preventie bijzonder belangrijk en is het nodig om meer middelen vrij te maken.

- Depressie- en zelfmoordpreventie

Mevrouw Marijke Dillen acht de zelfmoordpreventie heel belangrijk, gelet op het feit dat Vlaanderen een 'prominente' plaats inneemt in de statistieken. Voor de ondersteuning ervan is een nieuwe basisallocatie gecreëerd. Welke initiatieven krijgen de voorkeur van de minister ? Wat zijn de prioriteiten voor 2004 ? Er worden een aantal financiële middelen vrijgemaakt voor projectvoorstellen, met name basisallocatie 33.33. Hoe gaat de minister die invullen ? In het kader van depressie- en zelfmoordpreventie werden er vroeger aparte financiële middelen ter beschikking gesteld voor het ontwikkelen van actieplannen om stress op het werk te vermijden. Stress en depressie staan met elkaar in verband. Waarom is dat aspect verdwenen ? Wordt dat opgenomen in de andere basisallocaties ?

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt waarom de middelen voor zelfmoordpreventie over drie basisallocaties worden verdeeld. Hoeveel middelen worden er in totaal uitgetrokken ?

De minister verklaart het feit dat er drie basisallocaties zijn voor één doel, met name depressie en zelfdoding, door erop te wijzen dat het daarbij ofwel over een overeenkomst, ofwel over een overheidsopdracht kan gaan. Het is dus een louter technische kwestie.

- *Ongevallenpreventie*

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat de vermindering van de dodelijke ongevallen in verkeer en privé-sfeer een terechte bekommernis is, maar dat Vlaanderen daar te weinig verantwoordelijkheid heeft. Wat is de minister precies van plan op dit vlak in 2004 ?

- *Inspecties*

Mevrouw Marijke Dillen informeert naar de stand van zaken met betrekking tot de inspectie van alle voorzieningen die erkend en eventueel gesubsidieerd worden in het kader van dit programma. Er is blijkbaar een visitatiemodel ontwikkeld waarbij een beroep zal worden op een multidisciplinair team. Is dat al operationeel ? Hoe werkt het ?

- *Gezondheid en milieu*

Mevrouw Marijke Dillen informeert naar de prioriteiten met betrekking tot de uitgaven in verband met gezondheid en milieu (basisallocatie 12.25) ? Verder loopt de gezondheidsenquête nog altijd. In 2003 waren er een aantal voorbereidende werkzaamheden. Wat is de stand van zaken ? Hoe gaat de minister het veldwerk in 2004 concreet invullen ?

- *Legionella*

Mevrouw Ingrid van Kessel herinnert eraan dat een resolutie van het Vlaams Parlement de Vlaamse overheid de opdracht heeft gegeven om onder meer een lijst op te stellen van instellingen met een hoog risico voor legionellabesmetting. Niettemin worden steeds meer alarmerende berichten gehoord. Voorzieningen, rusthuizen, sportclubs, enzovoort weten blijkbaar niet meer wat van hen wordt verwacht. Men zegt dat er met een kanon op een mug wordt geschoten. Kan de minister dat ontkrachten ? Kan ze informatie geven over de opvolging van het legionellabesluit ?

De minister zegt dat er op dit ogenblik reeds overleg is met tandartsen, met Unizo en met kappers over het probleem van de legionella. In de rusthuizen werd desbetreffend een overgangperiode van 10 jaar voorzien. De minister verzekert daarover begin volgend jaar feedback te kunnen geven. De administratie gezondheid houdt zich actief met het probleem bezig.

III. Indicatieve stemmingen

- *Artikel 125*

Een amendement ingediend door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ingrid van Kessel, strekt ertoe in § 1 van artikel 125 in het tweede en zesde lid de vastleggingsmachtigingen voor de ouderenvoorzieningen en ziekenhuizen in de begroting 2004 van het VIPA op te trekken. Vastgesteld wordt, hierin gesteund door een opmerking van het Rekenhof, dat de voorziene vastleggingen onvoldoende zijn. (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/5*)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

- *Tabel, Afdeling I, Titel I, Departement 4, Organisatieafdeling 40, Programma 40.2 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden*

Een tweede en derde amendement van dezelfde indieners behelst de vertaling in de tabellen van de in vorig amendement voorgestelde verhogingen. (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/5*)

De amendementen worden bij afzonderlijke stemmingen verworpen met 8 stemmen tegen 4.

- *Tabel, Afdeling I, Titel I, Departement 4, Organisatieafdeling 41, Programma 41.2 Bijzondere Jeugdbijstand*

Een amendement (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/5*) ingediend door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ingrid van Kessel, strekt tot optrekking van het niet-gesplitste krediet in basisallocatie 41.02 Dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand met 5.000.000 euro tot 207.788.000 euro. Met dit recurrent jaarlijks bedrag kan het structureel tekort aan werkmiddelen bijgesteld worden.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Een tweede amendement van dezelfde indieners strekt ertoe de begrotingstabel aan te passen aan de in vorig amendement voorgestelde verhoging. (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/5*)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

- *Tabel, Afdeling I, Titel I, Departement 4, Organisatieafdeling 41, Programma 41.4 Gezinsaanlegenheden*

Een amendement ingediend door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ingrid van Kessel, strekt ertoe in de basisallocatie 34.01 voor de subsidies inzake opvoedingsondersteuning het niet-gesplitste krediet van 138.000 euro op te trekken tot het initiële bedrag voor 2003, zijnde 488.000 euro. Voor de diensten voor gezinszorg en de opleidingscentra in basisallocatie 3432 stellen de indieners van het amendement een verhoging voor van het niet-gesplitste krediet van 288.783.000 euro naar 297.932.000 euro. (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/5*)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

- *Tabel, Afdeling I, Titel I, Departement 4, Organisatieafdeling 41, Programma 41.5 Gehandicaptenzorg*

Een amendement ingediend door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer en mevrouw Ingrid van Kessel, strekt ertoe in basisallocatie 41.11 (Dotatie aan het VFSIPH) het niet-gesplitste krediet te verhogen met 70 miljoen euro tot 1.046,207 miljoen euro. Hiermee wordt voor 2004 geanticipeerd op mogelijke financiële problemen zoals einde 2003, te weten een tekort om op het einde van het jaar voorschotten uit te betalen en een tekort om achterstallige betalingen weg te werken. (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/2*)

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

- De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 15/10*) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

De verslaggever,

De voorzitter,

Erna VAN WAUWE

Koen HELSEN

BIJLAGE 1

Initiële begroting 2004, toelichting door minister Adelheid Byttebier

Commissie Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen

INITIELE BEGROTING 2004

Toelichting

Adelheid Byttebier

Inhoud

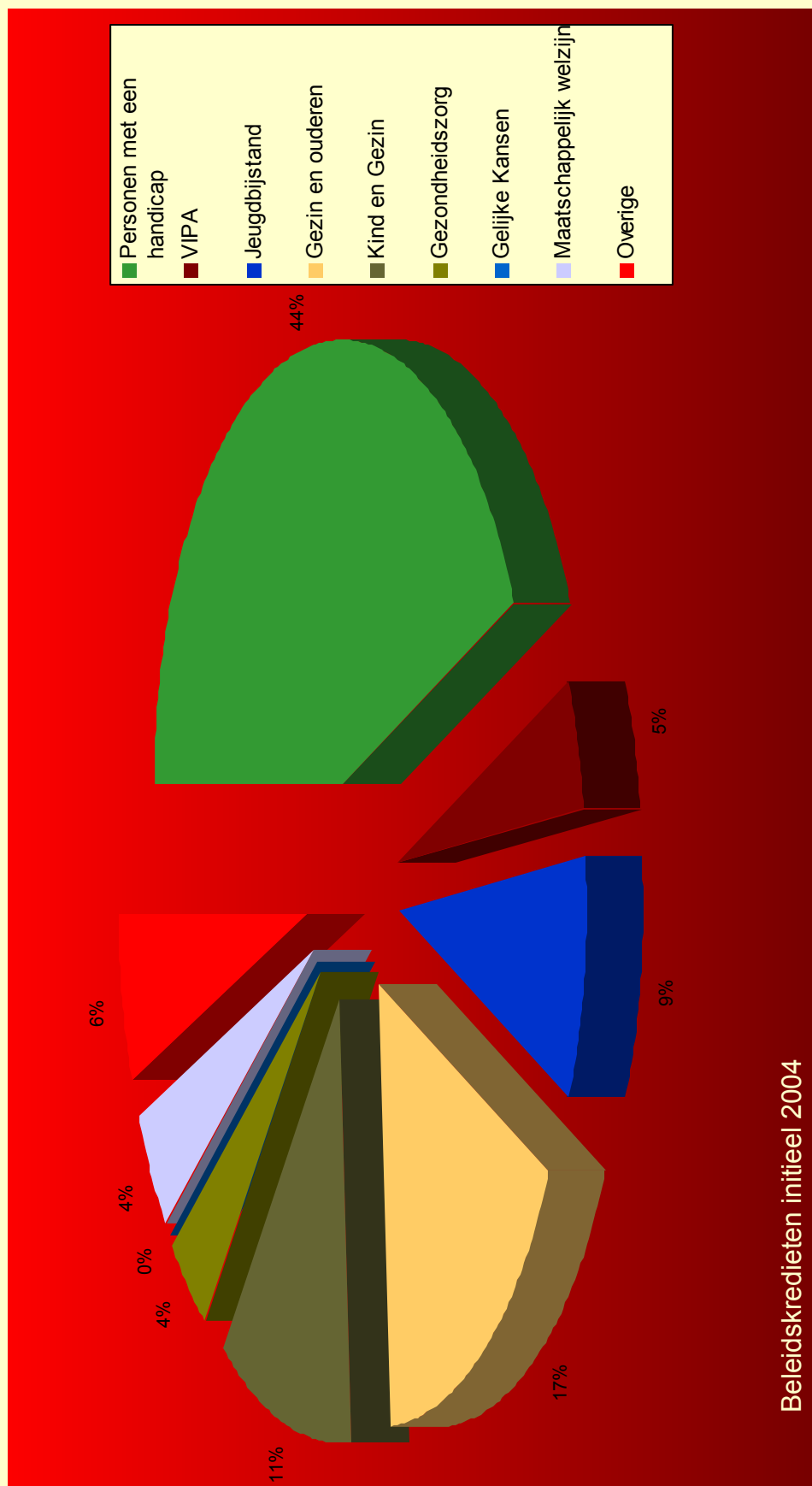
- Cijfergegevens : evolutie 2003-2004
- Elementen van de evolutie
- Klemtonen in de begroting 2004

Evolutie van de begroting 2003-2004

	programma	2003 aangepast	2004 initieel	verschil	%
11,4	Gelijke kansen	4.489	4.395	94-	-2,09%
40,1	Departementale bestaansmiddelen	826	533	293-	-35,47%
40,2	Infrastructuur	134.380	105.139	29.241-	-21,76%
40,3	Sociaal akkoord	30.043	36.756	6.713	22,34%
41,1	Algemeen welzijnsbeleid	75.155	90.063	14.908	19,84%
41,2	Bijzondere jeugdbijstand	196.938	205.036	8.098	4,11%
41,3	Bejaardenzorg	20.817	21.503	686	3,30%
41,4	Gezinsaanlegenheden	584.979	629.719	44.740	7,65%
41,5	Gehandicaptenzorg	959.970	993.918	33.948	3,54%
41,6	Maatschappelijk opbouwwerk	6.537	7.146	609	9,32%
41,7	Maatschappelijk welzijn	89.343	93.674	4.331	4,85%
41,8	Integratie kansarmen	1.992	1.995	3	0,15%
41,9	Integrale jeugdhulpverlening	1.993	2.023	30	1,51%
42,1	Volksgezondheid	46.225	46.731	506	1,09%
42,2	Medisch-Sociaal beleid	36.247	42.346	6.099	16,83%
42,3	Psychiatrische verpleging	5.427	5.869	442	8,14%
	Totaal	2.195.361	2.286.846	91.485	4,17%

Beleidskredieten in 1000 euro
(beleidskredieten = NGK + GVK + VRK + MAC - vereffeningkrediet - reserveringen)

Begroting 2004 schematisch per sector

Beleidskredieten initieel 2004

Gelijke Kansen

Elementen van de evolutie

- Stijging constant beleid
Index
Anciënniteit
Herstel van saldi bij de VOI
Sociaal akkoord : verdeling kredieten 2003
- Klemtonen begroting 2004

Sociaal Akkoord

Analoog met de werkwijze vorig jaar worden de VIA-kredieten 2003 in 2004 rechtstreeks ingeschreven op de functionele basisallocatie

Volgende maatregelen zijn vertaald

- Loonharmonisatie
- Arbeidsduurvermindering en aanvullend verlof
- Regularisatie en harmonisatie DAC
- Jobcreatie (dac en omkadering) en management

Sociaal akkoord

Totaal krediet overgeheveld : 28,1 mio euro
van pr 40.3 naar de betreffende programma's in de begroting :

	duizend euro
fonds bijzondere jeugdbijstand	697
Bejaardenzorg	3.246
diensten voor gezinszorg	10.228
centra integrale gezinszorg	24
diensten voor logistieke hulp en aanvullende thuiszorg	2.251
Kind en Gezin	7.251
Gehandicaptenzorg	3.591
Maatschappelijk opbouwwerk	422
entnisch culturele minderheden	128
algemeen welzijnswerk	213
geestelijke gezondheidszorg	49
	28.100

Sociaal akkoord

De nieuwe middelen voor het sociaal akkoord in 2004 worden centraal ingeschreven op programma 40.3 :

34,3 mio euro

Bijkomend krediet voor de maatregelen :

- Loonharmonisatie
- lbf en dac regularisatie
- Jobcreatie
- Arbeidsduurvermindering en bijkomend verlof

Vlaams Fonds personen met een handicap

Bijkomende plaatsten : de programmerie 2003-2007
wordt gevolgd

Bijkomend in 2004 : 22,5 mio euro

VIPA

Vermindering van het krediet Ziekenhuizen
en ouderenvoorzieningen

Uitbreiding opdracht experten-commissie naar
de andere VIPA sectoren

Zorgverzekering

Residentiële zorg :

Uitbreiding naar de A en O forfaits vanaf 1/4/04
+ 23 mio euro

Brussel : uitbreiding tot bi-communitaire erkende
voorzieningen : + 1,7 mio euro

Neutrale ontmoetingsruimten

Vanaf 1/1/04 subsidiëring van de neutrale bezoekeruimtes vanuit de begroting Welzijn

Uitgangspunten :

- kinderrechten
- principes welzijnswerk

BIJLAGE 2

Stand van zaken inburgeringsbeleid

1. Op 24 oktober jl. keurde de Vlaamse regering een ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het inburgeringsdecreet goed. Hierin krijgt een aangepaste werkwijze vorm: alle nieuwkomers zullen vanaf 2004 een inburgeringstraject op maat aangeboden krijgen. Het onthaalbureau, de VDAB en het huis van het Nederlands zullen hun diensten daartoe via één loket aanbieden.
2. Het ontwerp van uitvoeringsbesluit is voor advies aan de Raad van state overgemaakt. Het advies van de Raad van state wordt eind dit jaar verwacht.
3. Om op het terrein het inburgeringsdecreet en het uitvoeringsbesluit te implementeren en te begeleiden werd een interdepartementaal projectteam inburgering (IPI) geïnstalleerd. In dit projectteam zijn de diverse betrokken departementen vertegenwoordigd. Het projectteam werd geïnstalleerd in de schoot van de interdepartementale commissie etnisch-culturele minderheden.
4. Op het terrein maken de voorheen 26 onthaalbureaus de overgang naar 8 grootstedelijke of provinciale onthaalbureaus.
5. Voor het werkingsjaar 2003 (dat dit najaar startte) werden subsidies toegekend aan 8 onthaalbureaus, één voor elke provincie, één voor Antwerpen, Gent en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

BIJLAGE 3

Overzicht van de erkende lokale dienstencentra in 2003

III. Provincie Antwerpen**PUURS (155)**

155.302 CE 2333	DE NIEUWE ARK Kerkstraat 34 2870 Puurs – (Ruisbroek) ☎ 03/886.60.69	O.C.M.W.-Puurs Palingstraat 50 2870 Puurs
--------------------	--	---

Provincie Vlaams-Brabant**BRUSSEL HOOFDSTAD (212)**

212.311 PE 2355	BRABANTWIJK Broederschapstraat 21 1030 Schaarbeek 02-201 29 01	V.Z.W. Emancipatie via Arbeid Vooruitgangstraat 331 1030 Brussel
--------------------	---	--

LEUVEN (237)

237.304 PE 2332	SENIORAMA J.P. Minckelersstraat 45 3000 Leuven ☎ 016/22.20.14	V.Z.W. Seniorama J.P. Minckelersstraat 45 3000 Leuven
--------------------	--	---

ROTSELAAR (251)

251.301 CE 2330	DE OUDE PASTORIE Werchterplein 21 3118 Rotselaar ☎ 016/60.61.61	O.C.M.W. Werchterplein 23 3118 Rotselaar
--------------------	--	--

Provincie Limburg**GENK (310)**

310.304 CE 2343	Halmstraat 9 3600 Genk ☎ 089/47.18.84	DE HALM O.C.M.W. Weg naar As 58 3600 Genk
--------------------	---	---

GINGELOM (311)311.301
CE 2344Mielenstraat 1
3890 Gingelom
☎ 011/88.10.31GINGELOM O.C.M.W.
Steenweg 111
3890 Gingelom**HOESELT (321)**321.301
CE 2341TER KOMMEN
Europalaan 1
3730 Hoeselt
☎ 089/51.88.14O.C.M.W.
Europalaan 1
3730 Hoeselt**Provincie Oost-Vlaanderen****DESTELBERGEN (412)**412.301
CE 2338DE REINAERT
Kerkham 2
9070 Destelbergen
☎ 09/219.09.55O.C.M.W.
Kouterlaan 19
9070 Destelbergen**MERELBEKE (438)**438.301
CE 2348HET WILGENHOF
Poelstraat 37
9820 Merelbeke
☎ 09/210.71.10O.C.M.W.
Poelstraat 37
9820 Merelbeke**Provincie West-Vlaanderen****OOSTENDE (542)**542.301
CE 1378DE SCHELPE
Schelpenstraat 20
8400 Oostende
☎ 059/70.50.59O.C.M.W.-Oostende
Edith Cavellstraat 15
8400 Oostende**WERVIK (557)**557.301
PE 2310DE KIM
Sint-Jorisstraat 3
8940 Wervik
☎ 056/31.14.68V.Z.W.
Mater Amabilis Seniorenzorg
Sint-Jorisstraat 3
8940 Wervik

BIJLAGE 4

Overzicht van de erkenningen met opschorting voor een lokaal dienstencentrum in 2003

Provincie Antwerpen

- Maatschappij van Kristelijke Liefdadigheid, August Vermeulenlaan 6 te 2050 Antwerpen (dossiernummer 102.307)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Brasschaat (dossiernummer 120.306)
- VZW Rusthuizen Zusters van Berlaar, Markt 13 te 2590 Berlaar (dossiernummer 128.302)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Hoogstraten (dossiernummer 133.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Merksplas (dossiernummer 147.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Zoersel (dossiernummer 176.301)

Provincie Vlaams-Brabant

- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Landen (dossiernummer 235.301)
- VZW Levet Scone leuven, Noormannenstraat 68 te 3000 Leuven (dossiernummer 237.303)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Leuven (dossiernummer 237.305)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Leuven (dossiernummer 237.306)
- VZW Goddelijke Voorzienigheid-Vereniging voor Huisvesting en Verzorging van Bejaarden, Vanheylenstraat 14 te 1820 Melsbroek (dossiernummer 255.301)

Provincie Oost-Vlaanderen

- VZW Vives, Sint-Pietersnieuwstraat 115 te 9000 Gent (dossiernummer 405.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Evergem (dossiernummer 415.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Kaprijke (dossiernummer 423.302)

Provincie West-Vlaanderen

- VZW Maria Rustoord Ingelmunster, Weststraat 53 te 8870 Ingelmunster (dossiernummer 522.301)
- VZW Seniorenzorg Sint-Vincentius Anzegem, Berkenlaan 2 te 8570 Anzegem (dossiernummer 523.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Lichtervelde (dossiernummer 534.301)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Oostende (dossiernummer 542.303)
- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Oostende (dossiernummer 542.304)

- Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Oostende (dossiernummer 542.305)
- VZW Bejaardenzorg Midden West-Vlaanderen, Dr. Delbekestraat 27 te 8800 Roeselare (dossiernummer 548.302)
- VZW Bejaardenzorg Onze-Lieve-Vrouw van de 7 Weeën Ruiselede, Bruggestraat 29 te 8755 Ruiselede (dossiernummer 564.301)

BIJLAGE 5

Toekenning projectsubsiëring 2003 : ouderenbeleid,
thuiszorg, demonstratieprojecten

I. Niet-gereguleerde subsidies

Thema reminiscentie

- Vzw Terugblik Gentbrugge: organisatie met de hoogste deskundigheid qua reminiscentie in Vlaanderen .
- OCMW Wijnegem .
- Expertisecentrum Memo, Levet Scone Leuven (in samenwerking met vzw Terugblik de deskundigheid ter beschikking stellen van de ganse sector via deelname aan studiedagen en vormingsprogramma).
- Vzw Victoria Deluxe Gent .

Thema cultuur van bewegen in rusthuizen, RVT's

- vzw S-Sportfederatie: (minstens een studiedag in elke provincie gericht op de rusthuizen van alle koepels , coaching op het veld , telefonische bereikbaarheid voor advies/informatie)

Thema kleinschalig wonen voor dementerenden

Expertisecentrum Sophia Kortrijk .

Prioritaire projecten van de minister

Alzheimerliga “ Teleonthaal en begeleiding van steungroepen voor familieleden van dementerende personen in Vlaanderen “ .

II. 24u. ADL-dienstverlening vanuit een dienst gezinszorg

- Landelijke Thuiszorg vzw: 4.225 uren
- Thuishulp vzw: 4.225 uren
- Vzw Solidariteit voor het Gezin: 4.225 uren
- Vzw Familiehulp: 4.225 uren

Alle ingediende projectvoorstellen worden gesubsidieerd.

III. Demonstratieprojecten

- OCMW Wevelgem, woon- en zorgcentrum “t Gulle Heem”: “Genormaliseerd wonen: te duur of te doen”
- OCMW Genk: “Allochtone ouderen, de hulp- en dienstverlening binnen een residentieel woonzorgaanbod”
- OCMW Wervik: “De ontwikkeling van een zorgkruispunt in het Sint-Janshospitaal binnen een integraal woonzorgconcept: een optie?”
- Vzw Seniorencentrum Brussel “Ouvast met een coach”
- Stichting Welzijn voor ouderen Assenede “Welkomgezinnen voor allochtone ouderen (verplichte samenwerking met dienst minderheden van de provincie Oost-Vlaanderen en minstens één dienst gezinszorg en lokaal dienstencentrum actief in Gent).
- OCMW Wijnegem “uitwerking van een samenwerkingsproject met de sociale huisvestingsmaatschappij”
- Sociale familiezorg vzw “Opvang van ouderen in gastgezinnen”

- Platform “Wonen van ouderen” “begeleiding van geselecteerde demonstratieprojecten”.

IV. Projecten thuiszorg

OCMW Harelbeke – DC De Parette	Ondersteuning en samenwerking LDC De Parette – Stedelijke Seniorenraad Harelbeke
Vzw De Welvaartkapoen Unie van Turkse Verenigingen vzw	Samen Oud in Molenbeek Participatie van de Turkse ouderen op sociaal en beleidsvlak (in samenwerking met minstens één lokaal dienstencentrum in Antwerpen)
CAW Zuidoost- Vlaanderen	Centraal Meldpunt Ouderenmis(be)handeling Vlaanderen (V) – prioritair
Provincie Vlaams- Brabant	Uitbouw provinciaal ankerpunt ouderenmis(be)handeling
Provincie West- Vlaanderen	Uitbouw centraal meldpunt ouderenmishandeling – deelaspect provinciaal steunpunt West- Vlaanderen
Provincie Oost- Vlaanderen OCMW Sint-Pieters-	Uitbouw provinciaal steunpunt ouderenmisbehandeling Psychische en morele

Leeuw	ondersteuning van ouderen
OCMW Brugge	Dagopvang voor thuiswonende dementerende personen met gedragsstoornissen
Provincie Oost-Vlaanderen	Transculturele familie­zorg thuis bij Turkse mensen (alle cursussen dienen gegeven te worden in een lokaal dienstencentrum met actieve deelname van de medewerkers van het centrum)
VVSG	Naadloze zorg tussen thuis en rusthuis Implementatie in 10 SIT's of SEL's
Federatie voor verzorgenden	Deskundigheidsbevordering van verzorgenden in de thuis­zorg en residentiële zorg (naadloze zorg)
Provincie Limburg	Uitbouw knooppunt ouderen­mis­behandeling
Stichting welzijns­zorg Antwerpen	Steunpunt ouderen­mis­behandeling provincie Antwerpen
Familiehulp vzw	Integrale nachtzorg in zorg­regio Antwerpen

BIJLAGE 6**Stand van zaken holebibeleid**

1. Het voorbije jaar kenmerkt zich door enkele belangrijke verwezenlijkingen die de emancipatie van de holebi's heeft versneld; namelijk het openstellen van het huwelijk en de antidiscrimatiewet. In de totstandkoming is de Holebifederatie daar een belangrijke partner in geweest. De Holebifederatie is de koepel van de Vlaamse en Brusselse holebiverenigingen. Zij ondersteunt holebigroepen en komt op voor gelijke kansen en rechten voor homo's, lesbiënnes en bi's. De Holebifederatie organiseert Holebifoon, Holebitext, het holebimagazine ZiZo. De Holebifederatie is en blijft dan ook voor het Vlaamse gelijkheidsbeleid de geprivilegeerde en gewaarde partner wat de holebi thematiek betreft.
2. In Vlaanderen ondersteunden we aanvankelijk vooral haar representatieve en sensibiliserende rol (bijv. als partner in het opzetten van campagnes), nu op het einde van de legislatuur meer haar ondersteunende rol in de uitbouw haar regionale werkingen.
3. Twee voorbeelden ter illustratie; de Holebifederatie werkt in samenwerking met de Roze Huizen een project uit waarin die rol van de Roze Huizen omschreven worden als Regionale Antennes, ondersteuning van de vrijwilligerswerking moet lokale holebigroepen, makkelijker een plaats geven in dat Roze Huis. Daarnaast legt Gelijke Kansen in Vlaanderen samen met de Holebifederatie en de provincies de laatste hand aan een Vlaamse holebibrochure.
4. Daarnaast ondersteunen we die initiatieven die enkele subdoelgroepen ondersteunen. Wel Jong Niet Hetero; de Vlaamse koepel van jongeren holebigroepen door de uitbouw van hun website te steunen. De vzw Merhaba, een allochtone holebigroep, in de uitbouw van haar basiswerking en in de voorbereiding van een sensibilisatiecampagne naar die doelgroep. Ook wat de oudere holebis's betreft staan er projecten in de steigers; o.a een wetenschappelijk onderzoek rond holebi-specifieke behoeften van ouderen.
5. Dat laatste is het werk van het wetenschappelijk Steunpunt Gelijkekansenbeleid, ondertussen ook een gewaardeerd partner in de verdere uitbouw van een gefundeerd gelijkheidsbeleid en een daadwerkelijk ondersteuning voor heel wat doelgroepen in Vlaanderen.